

УМОВЫ ПАПДПІСКІ:

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:

ЗВЯЗДА

Рэдакцыя і галоўн. канторэ

ЧАЦЬВЕР, 13 СЬНЕЖНЯ

1928 г.

№ 285 (3) 931

Конт. нумару ўсходы 5 кап.

1) Рэдактар прымае ад 11—1 гадз. дзён тэлефон № 10-74, 2) Сэкрэтар рэдакцыі—ад 12 да 2-оо гадзін дзён, тэлеф. № 6-19, 3) Начн. рэдактар (друкарня) ад 6 гадз. веч. тэл. № 6-42.

Кіраўн. Гр. Кантораю Кантора абавестн. падпісн. тэл. № 781.

Год выданья дванаццаты.

на 1 нум.—50 к.; на 3 нум.—2 р. 60 к.; на 6 нум.—5 р.; на 1 год—9 р. 75 к.

За рэдон непарэлі (пасля тэсту)—50 кап. Іншагародніе—1 р. Часород тэсту ў два разы даражэй, пры шматразовым друкаванні—сідка па згоды.

Падпісн. і абвестн. прымаюць: У Гал. Канторы газ. „Звязда“—Гр. Менск, Савецкая, 23, (трэці паверх) ад 9 гадз. раніцы да 3-ах гадз. дзён. У агародзых гарадах—у адд. Бел. Дзярж. Выдавецтва і на ўсіх пашт.-тэл. канторах, РЭДАКЦЫЯ—Г. МЕНСК, САВЕЦКАЯ, 23.

Орган Цэнтральн. Камітэту камуністычнае партыі (бальшавікоў) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б.

Урачыстыя прамовы і закулісны торг

ЧЭМБЭРЛЕН ХОЧА ПАСТАВІЦЬ НЯМЕЧЧЫНУ ПЕРАД ДЫЛЕМАЙ — КУПІЦЬ РЭЙНСКУЮ КРАЇНУ ЦАНОЙ РАЗРЫВУ З СССР

Амэрыканскія палітычныя колы аб далейшай палітыцы Нямеччыны

БЭРЛІН, 11. Спасылаючыся на аўтарытэтныя крыніцы, «Кельнішэ Цейтунг» піша, што Чэмбэрлен намеран у Лугано звязваць пытаньне аб эвакуацыі Рэйнскай краіны з праблемай савецка-нямецкіх адносін. Па словах газэты, Чэмбэрлен намеран паставіць эвакуацыю Рэйнскай краіны ў залежнасьць ад гатоўнасьці Нямеччыны ў гэтай іншай ступені спыніць свае адносіны з СССР. У пацьвярдзеньне гэтага «Кельнішэ Цейтунг» зазначае на падарожжа Пілсудзкага ў Румынію, на паездкі французскага генэрала Лерона ў Бухарэст і Варшаву, пасрэдніцкія спробы Польшчы прымірыць Румынію з Венгрыяй і інш.

«Ітан», піша газэта, «Чэмбэрлен хоча паставіць Нямеччыну перад дылемай. Але ў Нямеччыне няма ніякіх падстаў прыняць такую пастаноўку пытаньня. Прапанова купіць Рэйнскую краіну цаной разрыву з Расіяй У той-жа меры не падлягае разгляду, як і прапанова заплаціць за Рэйнскую краіну новымі пастанавымі кантрольнымі органамі і новымі фінансавымі цяжкасьцямі».

ЛУГАНО, 11. Прымаючы прадастаўнікоў ангельскага друку, Чэмбэрлен заявіў, што ў Лугано ня будзе ніякіх сэнасаў і што разгляд рэпарацыянага пытаньня, па сутнасьці, зьяўляецца справай міністраў фінансаў, якіх ў Лугано няма, а ня зьяўляюцца міністраў замежных опраў.

У гутарцы з прадастаўнікам нямецкага друку Штэрэман устрымаюцца ад якіх-небудзь заяў па сутнасьці, сназаўшы, што ён умовіўся з Брыянам аб захаванні патаемных перагавораў і абавяраў чутні аб тым, быццам у гутарцы з Брыянам ён узьнімаў пытаньне аб зьмесьце англа-францускай згоды.

Прымаючы прадастаўнікоў французскага друку, Брыян падірэольміў, што перагаворы паміж міністрамі замежных опраў у Лугано накіраваны не да пошукаў новых раэньняў, а да ажыццяўленьня раэньняў, ухваленых у Жэнаве ў верасьні.

ЛУГАНО, 11. Па вестях нямецкіх колаў, у гутарцы паміж Штэрэманам і Чэмбэрленам, якая адбылася ў парызьдэсан, былі закрануты буйнейшыя палітычныя пытаньні.

БЭРЛІН, 11. Вашынгтонскі карэспандэнт „Борлінер Тагблят“, спасылаючыся на аспікі з пайнфармацыянага крыніці, паведамляе, што палітычныя пазыцыі ПАЗШ і яе палітычныя пазыцыі на мае кредытаў на будаўнічыя мэты.

каб не ўцягнулі ў адны фронт заходня-эўрапейскіх дзяржаў, які процістаяць ПАЗШ. Цеснае супрацоўніцтва Нямеччыны з ПАЗШ магло-б адкрыць ёй шырокія магчымасьці, не гаворачы ўжо аб тым, што Нямеччына можа адыграць ролю мооту паміж ПАЗШ і СССР. (ТАСС).

ЛУГАНО, 11. У апарце Лігі Нацыяў пацьвярджаюць, што пытаньне аб тэрміне скліку падрыхтоўчай камісіі да канфэрэнцыі па разбраеньні і праграмы бліжэйшых рэзэўваў гэтай зьяўляюцца прадметам абмеркаваньня перагавораў паміж дзяржавамі. Ва ўсіх выпадку ў парадак дня лютаўскай сесіі камісіі будзе ўключан савецкі праект аб частковым разбраеньні і прапанова прадстаўніка Нямеччыны Бэрнсдорфа аб справаздачна адносна стану ўзброенняў. (ТАСС).

РЫМ, 11. Карэспандэнт газэты „Лаво ро ды-Італія“ паведамляе з Лугано, што спатканьне Брыяна з нямецкім Італьянскага міністра замежных опраў Гравелі выклікала там вялікую ваікаўленасьць. Карэспандэнт перадае, быццам Брыян выказаў жаль, што «непрадбачныя індывідуальныя атмасфэры сардэчнасьці, патрэбныя для перагавораў аб афрыканскіх пытаньнях, якія вараз адбываюцца».

Зазначыўшы, што Брыян не абавярае «недарэчвай фразы Муавкара аб італьянскім імперыялізьме», карэспандэнт у заключэньне піша: «можа быць Брыян сапраўды шчыра жадае пайсьці на су-

спрэчку Італіі, але з прычыны таго, што яго рэзэўваўныя заявы ваставаліся мёртваю літарай, трэба пачакаць фактаў».

ЛУГАНО, 10. У звязку з адкрыцьцем сесіі рады Лігі Нацыяў, сюды прыбылі шмат замежных журналістаў, якія працягваюць вялікую ваікаўленасьць да маючых адбыцца розных нарад і канфэрэнцыяў. Пытаньнямі, якія стаяць афіцыйна на парадку дня сесіі, мала хто цікавіцца. Усю ўвагу прыкоўваюць да сябе перагаворы паміж Штэрэманам, Брыянам і Чэмбэрленам аб рэйнскай і рэпарацыянай праблемах.

У палітычных колах выказваюцца пэсымістычна адносна вынікаў сесіі ў Лугано. Як зазначаюць, пытаньне аб эвакуацыі Рэйну, якое высюваецца Нямеччынай на першы плян, сустрае адпор з боку Францыі і Англіі. Апошнія лічаць, што эвакуацыя Рэйну цесна звязана з пытаньнем аб безапаснасьці. А гэта прымусіць Францыю трымаць сваё войска на Рэйне і пасля 1935 году, калі Рэйнская вобласьць павінна быць эвакуавана згодна версальскаму трактату. У палітычных колах лічаць, што дамаганьні Нямеччыны ня будуць мець посьпеху.

Польска-літоўскія спрэчкі на гэты раз ня выклікаюць ваікаўленасьці, бо ніхто ня верыць, каб Ліга Нацыяў магла чаго-небудзь дабіцца ў справе ліквідацыі гэтага канфлікту.

Лічаць, што гэты зьвязаны канфлікт з часам сам сабой зьвікне. («Гайтэ»).

МАСКВА, 11. У спрэчках на дакладу т. Літвінава на сесіі ЦВК 10-га сьнежня выступіў т. Ларын.

Тав. Літвінаў агаласіў заяву Пуанкара аб тым, — гаворыць т. Ларын, — што ў выпадку сапраўднай гатоўнасьці нашай краіны да разбраеньня, Пуанкара гатоў, амаль што ня сьвінны разбройць войскі сучаснай капіталістычнай Францыі. Цэна такіх зьмэў, нават калі яны надрукаваны на паперы, залежыць не ад якасьці залу, а толькі ад якасьці паперы (алігдысьменты). Таму я раў нашаму ўраду не асабліва даверліва адносіцца да гэтай заявы, не занадта клапаціцца ў сучасны момант аб тым у якім парадку мы будзем разбройваць і дэмабілізаваць нашу Чырвоную армію, калі ўрад Пуанкара «пойдзе нам на сустрэчу», а галоўную сваю ўвагу згуртаваць пакуль на выкрыцьці перад працоўнымі ўсяго сьвету сапраўднага становішча рэчаў і на ўмацненьні нашай абаронавадольнасьці.

Выступіўшы т. Парайко гаворыць: «За апошні час мы мелі цэлы рад агітсавецкіх выступленьняў, якія гавораць аб тым, што трэба быць гатоўнымі да ўсялякага роду нечаканасьці».

Брыян шукае віноўнікаў узброенняў

Адзінай сусьцэльнай сьцяной

рабочыя і сяляне СССР сустраюць усіх тых, хто хоча зрабіць зьмах на іх свабоду і незалежнасьць

Спрэчкі па дакладу т. Літвінава

МАСКВА, 11. У спрэчках на дакладу т. Літвінава на сесіі ЦВК 10-га сьнежня выступіў т. Ларын.

Тав. Літвінаў агаласіў заяву Пуанкара аб тым, — гаворыць т. Ларын, — што ў выпадку сапраўднай гатоўнасьці нашай краіны да разбраеньня, Пуанкара гатоў, амаль што ня сьвінны разбройць войскі сучаснай капіталістычнай Францыі. Цэна такіх зьмэў, нават калі яны надрукаваны на паперы, залежыць не ад якасьці залу, а толькі ад якасьці паперы (алігдысьменты). Таму я раў нашаму ўраду не асабліва даверліва адносіцца да гэтай заявы, не занадта клапаціцца ў сучасны момант аб тым у якім парадку мы будзем разбройваць і дэмабілізаваць нашу Чырвоную армію, калі ўрад Пуанкара «пойдзе нам на сустрэчу», а галоўную сваю ўвагу згуртаваць пакуль на выкрыцьці перад працоўнымі ўсяго сьвету сапраўднага становішча рэчаў і на ўмацненьні нашай абаронавадольнасьці.

Кожныя выбары ў саветы даюць нам новы актыў з гораду і вёскі

мы ня толькі абавіраемца на масы, але і вядзем іх за сабой

Даклад тав. Калініна на 4-ай сесіі ЦВК СССР

МАСКВА, 12. На вчэрнім пасяджэньні 11-га сьнежня сесіі ЦВК вяслухала даклад тав. М. І. Калініна аб выбарах у саветы ў 1928-29 годае.

БЕЛАГВАРДЗЕЙСКІ ДРУК АБ ВЫБарах у САВЕТАХ

Тав. Калінін, сустрачаны доўгімі апладысьментамі, пачынае свой даклад паведамленьнем аб гэтай увазе, якая ўдзяляецца перавыбарам у саветы заграічным белагвардзейскім друкам. Белагвардзейская газэта Мілюкова піша прыблізна так:

«Чаго, моў, бальшавікі хвалюцца? Выбары ў іх—гэта ня выбары ў буржуазных дзяржавах. Асноўная расстаноўка сіл не зьмяняецца. Ды і ўся ўлада застаецца на мясцох—нават дыктатура пралетарыату. Ча-му-ж бальшавікі надаюць так многа значэньня сваім выбарам? Зьвяртаюць такую ўвагу на іх арганізацыю?»

Пытаньнем аб савецкіх выбарах займаецца і «Соціалістический Вестник». У адным з апошніх нумароў гэтай меншавіцкай газэты стары правадэр меншавікоў Дан гаворыць: «Савецкія выбары, ня глядзячы на палітычную манаролію кампартыі, стаяць для яе важнейшай палітычнай справай». У гэтым артыкуле Дан гаворыць аб тым, што бальшавікі трацяць шмат намаганьняў для арганізацыі выбараў, для таго, каб «прамацаць настрой мас», для таго, каб «знайсці ў іх спачувальнасьць».

Спыніўшыся на гэтых дэвях ацэнках, т. Калінін зазначае, што абедзьве яны носяць не выпадковы характар. Вуснамі мілюкоўцаў гавораць іх партыйныя ідэалы. Буржуазныя групы бачаць у выбарах толькі бюлетэнь. На выбары яны самі ідуць не за тым, каб правесці свае ідэалы (усе іх ідэалы)—гэта толькі ўмацаваньне існуючага капіталістычнага становішча, ім трэба толькі быць абранымі.

Гаворачы, што савецкая ўлада шукае на выбарах спачувальнасьць мас, меншавікі да пэўнай ступені маюць рацыю. Мы ідем на выбары за тым, каб зьнясіць спачувальнасьць у масах і за тым, каб абавярацца на гэтыя масы. Але гэта толькі палова нашай задачы. Калі-б мы абмежаваліся толькі гэтым, мы-б па сутнасьці былі «хвасцістымі». Савецкая ўлада і кампартыя не таму толькі ідуць на

тыя масы. Гэта тая актыўная роля, якая вусім не ўласціва ні буржуазіі, ні рефармістам, ні меншавікам.

Кожныя выбары ў саветы даюць нам новы актыў працоўнай з гораду і вёскі. У рады гэтага актыўна ўступаюць беспартыйныя, уступаюць шырокія масы вясновай беднаты. Згуртаваюцца рады будаўнікоў сацыялізму. З гэтага пункту погляду нашы выбарчыя кампаніі маюць вялізнае значэньне і іх неабходна павялічыць у выбарчых кампаніях ў Заходняй Эўропе або Амэрыцы. Мы ня толькі абавіраемца на масы, але і вядзем іх за сабой.

Далей т. Калінін зазначае, што перад намі стаіць сур'ёзная задача перавесці ўсю сьляніскую масу на новыя рэйкі сацыялістычнага будаўніцтва. У багучым годзе савецкі ўрад асыгнаў 70 млн. руб. на арганізацыю саўтасаў. Калі-б такая задача стаяла перад Фордам, ён скіпуў-бы лепшыя вучасткі зямлі. Савецкі ўрад арганізуе саўтасы, пастанавіў браць пад іх зямлю, якая пусте, або якая з вялікімі труднасьцямі можа быць апрадавана сьляністам. Савецкі ўрад бярэ пад увагу інтарэсы мас, ён ахоўвае іх і беражэ іх.

Трэба змагацца з самой глебай, на якой расьце кулак

Зварочваючыся да групавых, якія ёсьць у вёсцы, т. Калінін адзначае, што барацьба з кулаком павінна быць ня толькі матар'яльнай, але і ідэалічнай. Ня трэба забываць, што кулак адыграе ў вёсцы такую ж ролю, якая вёсца ў гораду. Гэта справа прстая. Але—сёньня вы яго раскулачылі, а заўтра зьявіцца новы кулак: яны растуць, як пагноўкі на добра ўгноенай глебе. Трэба змагацца з самой глебай, на якой расьце кулак. Тую станоўчую ролю, якую можа выканаць кулак, павінна ўзяць на себе кампартыя. Яе работа павінна быць ня толькі гаспадарчай, але і культурна-асьветнай.

Зварочваючыся да надыходзячых выбараў, т. Калінін зазначае, што мяркуючы па першых даных, яны будуць мець больш ажыўлены характар, чым рашэйшыя. Асабліва ажыўленай будзе барацьба ўнутры саміх сьляніскіх мас. У часе выбарчых кампаніяў трэба весці самую бязлітасную самакрытыку, трэба падвергнуць найбольш шырокаму абмеркаваньню ўсе нашы дэкараты і

Пасьяля лэкаўту

Раздача харчу лэкаўтаным (вольным) гаспадарам! рабочым з перасавачных стаявак Міжрабоуму. Вось да чаго прывяла нямецкіх рабочых абарона меншавіцкіх правадэрў прафсаюваў.

Новы манэўр рэакцыйных лідэраў Гаміндану

Дэлегаты па назначэньні ШАНХАЙ, 11. У звязку з прагэстам цэлага раду мясцовых арганізацый супраць рашэньня выканкому аб назначэньні паловы дэлегатаў на маючы адбыцца аезд Гаміндану, выканком ухваліў новы парадак выбараў дэлегатаў.

Жадаючы забяспечыць за сабой большасьць на зьездзе, выканком пастанавіў, што 1) усе канчатковыя аформленьня правіцьяльнаы аддзелы партыі маюць права выбару дэлегатаў; 2) правіцьяльнаы аддзелы партыі, што знаходзяцца ў працэсе арганізацыі, маюць права выбару дэлегатаў в ліку асоб, азначаных выканкомом, або абіраюць групу асоб, а якіх выканком назначыць дэлегатаў; 3) для тых аддэлаў, якія яшчэ не арганізаваны, дэлегаты назначваюцца выканкомам.

Агэнтства Рэйтэр, каментуючы гэтыя паведаваньне, заўважэ, што ў звязку з тым, што большасьць аддэлаў не зьяўляюцца «манаткова аформленымі», а прычыны немагчымасьці скончыць афармленьне да вызначанага тэрміну, гэтыя рашэньне даць магчымасьць каісэрватыўным лідэрам партыі пазачыць на менш паловы дэлегатаў. (ТАСС).

Байкот камісіі Саймона ў Індыі

ЛЕНДАН, 8. У знак прагэсту супраць гвалтаў паліцыі пры раэгонне ўдзяльнікаў дэманстрацыі супраць камісіі Саймона ў Лагору і Лянкаў, правадэр індыйскай нацыянальна-буржуазнай партыі Маціла Нэру апублікаваў заклік да ўсяго нацыяналістычнага друку з прапановай ўстрымацца ад якіх-небудзь паведамленьняў аб дзейнасьці камісіі Сай-

6-я акругова партконференцыя завастрыла увагу ўсёй партарганізацыі на неабходнасці далейшага разгорнутыя ўнутрыпартыйнай дэмакратыі Як адзін з асноўных метадаў палітычнага партыйнага кіравання, канферэнцыя адзначыла, што сапраўднае правядзенне ўнутрыпартыйнай дэмакратыі азначае ўтварэнне шырокага актыву, падняцце палітычнага ўзроўню ўсіх членаў партыі.

Праца па правядзенні ў жніўні пастаноў XV-га з'езду УсеКП(б) і XI з'езду КП(б)Б праходзіла пад лэйўгам шырокай унутрыпартыйнай дэмакратыі і актывнасці кожнага члена партыі. Аб гэтым асабліва характэрна сведчаць перавыбары бюро ячэек 1927-28 г., якія праішлі пад знакам разгорнутай самакрытыкі пры значнай актывнасці партыйнай масы.

3-ці пленум акругома, які адбыўся ў м. м-цы 1928 г., па дакладу аб чарговых задачах Менскай арганізацыі ўхваліў «прапагандаваць усім арганізацыям забяспечыць усеабавае вывучэнне думак усіх членаў партыі і поўнае ажыццяўленне лэйўнаў самакрытыкі ўнутры арганізацыі. Праводзячы працу па падставе лэйўна і паслядоўнага ажыццяўлення ўнутрыпартыйнай дэмакратыі, неабходна шыроў выкарыстоўваць метады перадачы на пярэдняе абаварэнне і прапрацоўку пільнастачымі арганізацыямі дырэктыву, іраноў, вывадаў, якія падрыхтоўваюцца вышэйстачымі органамі. Гэта дырэктыва пленуму знайшла сваё адбітак ва ўсёй практычнай працы райкомаў і акругомаў.

Усе матэрыялы па забеспячэнні, арганізацыі а працаў ячэек, райкомаў, або гэі ці іншай установы, раней чым пераесці на вырасьненне ў АК, прапрацоўваліся на мясцох пры шырокім удзеле членаў партыі. Таксама шырока практыкавалася скліканьне актыву ў гарадскім маштабе як па пытаннях палітычнага характару, так і па пытаннях гаспадарчай працы ў акрузе.

Адзова ЦК УсеКП(б) ад 13 лютага 1928 г. «да ўсіх членаў і рабочых па пытаннях самакрытыкі, абаварэння на агупных сходах партыйных ячэек. Лэйўнг партыі—сусо працу арганізацыі пад агонь здаровай большавіцкай крытыкі і самакрытыкі—анаішоў сваё праламленне ва ўсёй штодзённай працы партыйных ячэек і рабочых арганізацыі».

Кастрычнікавы пленум АК КП(б)В адзначыў, што «правядзенне лэйўнгу партыі аб самакрытыцы мае ўжо значныя вынікі ў справе паліпшэння працы савецкіх, гаспадарчых, прафесійнальных і партыйных арганізацыі, а таксама і прадрываўстваў, што самакрытыка даламагла выкрыцьцю злужываньняў, нялбайных адносін да пярэб рабочых і сялян, выключэння з апарату элементу, які разлажыўся (Зембінская сирава, Астр-Гарадзецкая, Пleshчаніцкая, справа Гусайна і інш.). Разам з гэтым пленум канстатуе, што самакрытыка знізу ашчэ зусім невыстарчальна разгорнута. Пленум абавязвае партыйныя арганізацыі і прафсаюзы прыняць усё захад да больш шырокага разгортвання самакрытыкі, больш сур'ёзных адносін да рабкораўскіх артыкулаў,

чуну барацьбы з антысэмітызмам, з усмікі праламні павінізму ў частках дывізіі, забяспечваючы прапрадзеньне цвёрдай ленынскай лініі ў нацыянальным пытанні.

Канферэнцыя ўхваліла пастановы пленуму ЦК УсеКП(б) аб узмацненні аралетарскай праэлокі ў нашай партыі, аб чыстыцы партарганізацыі ад чужых элемэнтаў, якія абаракраціліся і разлажыліся.

Партыйная арганізацыя №-скай Віцебскай стралковай дывізіі будзе цвёрда і рашуча ажыццяўляць пастановы XV партз'езду і пленуму ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)В. Партарганізацыя дыйшэй згуртаванымі радамі выступіць супроць усмікі збій, партыю з правільнага ленынскага шляху і будзе дружна працаваць над узмацненнем баявой магутнасці частцы дывізіі.

пастаноў рабочых сходаў і г. д.»

Гэта пастаова характарызуе працу па разгортванні самакрытыкі і тых задачы, якія стаяць перад ўсёй партыйнай арганізацыяй у гэтай галіне.

Вельмі важнае дасягненне ў разгортванні ўнутрыпартыйнай дэмакратыі—гэта калектыўная форма парткіраўніцтва АК усімі галінамі працы. Гэта калектыўнае кіраўніцтва выражаецца ў тым, што ўсе асноўныя пытанні палітычнага і гаспадарчага жыцця акругі, знаходзіць сваё праламленне ў дырэктывах бюро, сакратарыяту і пленуму АК, якія зьяўляюцца вынікам калектыўнай прапрацоўкі на гэтых пасяджэннях.

ПАЛЯКОЎСІ.

Узраста і актывнасць беднага. Яна тэжкі на сходах дае адбор ламавання кулацтва, але прав селькору сыгвалізе ў газетах аб варожых выступленнях кулацтва, аб сактанскай агітацыі, аб палюўскай прапагандае, прапанаванай супроць дыктатуры пралетарыату.

Узраста і актывнасць беднага. Яна тэжкі на сходах дае адбор ламавання кулацтва, але прав селькору сыгвалізе ў газетах аб варожых выступленнях кулацтва, аб сактанскай агітацыі, аб палюўскай прапагандае, прапанаванай супроць дыктатуры пралетарыату.

Час узятца за работу ЦСПСБ надштурхвае прафарганізацыі

Праўдыва ЦСПСБ ва апошні час зварачае шмат увагі на справядліва перавыбарную кампанію саветаў. Ён намініў наступныя мерапрыемствы, якія павінны ўзмацніць удзел прафсаюзовых арганізацыі у перавыбарчай кампаніі.

Кожны тудзев на пасаджэннях праўдыва будуць заслухоўвацца дэклады пасобных цэнтральных праўдываў аб удзеле членаў прафсаюзу у перавыбарчай саветаў.

Штомесячна да сканчэння перавыбарнай будучь склікацца нарады старшыв ЦП для абаварэння ўсіх пытаньняў, зьязаваных з гэтай кампаніяй.

Трэба два тыдні (15-га і 1-га) цэнтральныя праўдывы і акрпрафсаветы павінны паведамаць ЦСПСБ аб

мерапрыемствах, праведзеных ім па ўзмацненні удзелу рабочых калектываў у перавыбарчай.

Цэнтральныя праўдывы саюзу сельска-гаспадарчых і лясных рабочых, хмінікаў, прапаўнікоў павярховае прамысловасці, прафсаюветы, мэдсапрацы, будаўнікоў, савецкіх і гаспадарчых службах павінны практыкаваць выезды на месцы для праверкі ступені выканання сваёй праўдываў аізьвымі прафсаюзовымі арганізацыямі.

Акрпрафсаветам трэба ўраваць па ўсіх саюзовых арганізацыях, як выконваюцца дырэктывы цэнтральных праўдываў.

Трэба спадзявацца, што наліск ЦСПСБ узварушыць работу прафарганізацыі па мясцох.

Маю можам толькі вітаць праветарскую ініцыятыву ў справе барацьбы за саветы. Рабочая класа падкіраўлена ў падбор найлепшага складу півзавых саветіх арганізацыі, якія павінны праўдывіць лінію партыі і савецкае ўладзі ва ўсём. Самае ня-пачыве «скрыўдзены перавыбарнай півзавой лініі» ёе ва саюзе рабочых і працоўнага сялянства. Злічывае, няўмелае віраўніцтва півзавых саветаў паслабляе пэсую сувязь гораду з вёскай, паворшвае частрой сыянтыва.

Вось чаму рабочым прадрываўстваў павінны пільна сачыць за ходам перавыбарнай ва ўсём, рашуча змагацца з наступальным кулацтвам, дэпамагчы нёсцы парадзі і справы.

Б.

Узраста і актывнасць беднага. Яна тэжкі на сходах дае адбор ламавання кулацтва, але прав селькору сыгвалізе ў газетах аб варожых выступленнях кулацтва, аб сактанскай агітацыі, аб палюўскай прапагандае, прапанаванай супроць дыктатуры пралетарыату.

Узраста і актывнасць беднага. Яна тэжкі на сходах дае адбор ламавання кулацтва, але прав селькору сыгвалізе ў газетах аб варожых выступленнях кулацтва, аб сактанскай агітацыі, аб палюўскай прапагандае, прапанаванай супроць дыктатуры пралетарыату.

Бяздзейныя дэпутаты выключуюцца з горавету

Рад дэпутатаў Менскага горавету, членаў адміністрацыйнай сэкцыі, якія ня прымалі ўдзелу ў рабоце сэкцыі і неаведвалі яе пасаджэнняў, Да іх адносяцца: А. Ждановіч, супрацоўнік пошты, А. Капліевіч—рабочы прыватных прадрываўстваў, Ф. Любч—рабочы працкаллектыву рамароў, П. Папоў—

равыбараў, дэпамагчы РВК, шляхам пасылкі ваікова-служачых для правядзеньня справаздач, спецыяльных сходаў беднага.

Увечары доўга надрываўся тэлефон, перадачы прапавецкім арганізацыям «Н-скі полк выклікае вас на ўдзел у мітынгу-пэракліцы».

Н-скі артыоак выклікаў на саборніцтвах рад стралковых і кавалерыіскіх частцы, а таксама Віцебскую арганізацыю ленынскага камсаюму.

Чырвонаярмеад палка ўнёс півзавую прапаову—п'ядзвіць чырвонаярмеаў часткай на групу па зьямлятках з тым, каб кожная в груп праправала наказы сваёму мясцовому сельсавету.

Увечары доўга надрываўся тэлефон, перадачы прапавецкім арганізацыям «Н-скі полк выклікае вас на ўдзел у мітынгу-пэракліцы».

Н-скі артыоак выклікаў на саборніцтвах рад стралковых і кавалерыіскіх частцы, а таксама Віцебскую арганізацыю ленынскага камсаюму.

Чырвонаярмеад палка ўнёс півзавую прапаову—п'ядзвіць чырвонаярмеаў часткай на групу па зьямлятках з тым, каб кожная в груп праправала наказы сваёму мясцовому сельсавету.

Да дзесяцігодзьдзя першага з'езду КП(б)Б*

СЬНЕЖАК 1918—1928 г.

„Ад расійскага большавізму, ад Р. С.-Д. Р. П. (б), а не ад нацыянальна-сацыялістычных партый ідзе гісторыя камунізму ў Беларусі“.

НЯМЕЦКА-ПОЛЬСКАЯ АКУПАЦЫЯ

Пад лідарства нямецкіх імперыялістаў і Доўбар-Мусыціцкага 18-га лютага 1918 г. вечарам саветамі быў пакінуты Менск. Вяной 1918 г. надта хутка пасля спозненага ўтварэння савецкае ўлады ў Магілёўскай губерні, успыхнула паўстаўшэ польскіх легіянераў, а к пачатку сакавіка аб'яднаныя сілы польска-германскага імперыялізму занялі большую частку губерні; першага сакавіка апошнія савецкія атрады пакінулі Гомель, а другога сакавіка туды прыйшлі нямецкія акупанты. Цэнтральная рада Украіны, а потым гэткам Скарападзікі прынялі Гомельскі павет пад сваю аледу, але ўся ўлада фактычна была ў руках нямецкага камандавання і гэткамская ўлада была зусім бясцільная.

З часоў нямецка-польскай акупацыі пачалася падпольная праца Менскай, Бабруйскай, Магілёўскай арганізацыі, яны глыбока разгарнулі працу сярод сялянства, але гэтыя арганізацыі нябылі зьязаваны паміж сабою. Абласны камітэт склікаў канферэнцыю камуністычных арганізацыі акупаванай Бе-

ларусі і Літвы з мэтай каардынавання дзейнасці ўсіх падпольных арганізацыі. На гэтай канферэнцыі быў абраны Краёвы Камітэт; ён кіраваў падпольнай працаў акупававай мясцовасці і сам знаходзіўся пад кіраўніцтвам Абласнога Камітэту. Пра падпольную працу ў Беларусі ў часе яе акупацыі тав. Ўпорын ліша:

«Вынікам канферэнцыі складалася Краёвы Камітэт Беларусі, які працуе пад кіраўніцтвам Абласнога Камітэту. Ён паўтарае ў новай форме працу, якую год таму назад праводзіў Паўночна-Заходні Абласны Камітэт.

Ён зварачае асаблівую ўвагу на працу сярод сялянства, утварае шматтысячную, моцную паўстанчую камуністычную арганізацыю сялян, якая ўзяла ўладу ў свае рукі пасля адыходу немцаў, замацавала над усім краем зноў дыктатуру рабочай класы і ўтварыла цвёрдыя ўмовы для далейшага савецкага будаўніцтва.

І на гэты раз (тав. Ўпорын мае на ўвазе 1917 г., дзе сяліне-салдаты вялікую ролю адыгралі ў Кастрычнікавай рэвалюцыі. П. А.) без уцягнення некалькіх дзесяткаў тысяч сялян-партызан у камуністычную арганізацыю задача рэ-

валюцыя ня была-б вырашана» 1). З гэтага відаць, як вялікая роля падпольнай арганізацыі: яна аб'яднала шмат рабочых і сялянскіх мас, яна вяла няўхільную барацьбу з нямецка-польскімі акупантамі.

Улетку 1918 г. адбылася 4-я Паўночна-Заходняя Абласная канферэнцыя. У пачатку-ж верасня склікаецца 5-я Абласная канферэнцыя. Яна займаецца пытаньнямі аб губэрскіх партыйных цэнтрах, працаў сярод беднаты і г. д. На ёй было прадстаўлена 4.276 арганізаваных членаў партыі і дэлегаты ад 46 арганізацыі. Міжнародныя абставіны к тым часом былі досыць напружанымі; белагвардзейцы з усіх бакоў налягалі на савецкую ўладу. У сувязі з забойствам лева-эсэвамі Мірбаха—прадстаўніка Нямецчыны ў Маскве, становішча яшчэ больш абвастралася. Толькі набліжэнне рэвалюцыі ў Нямецчыне некалькі згладжвала гэтую напружанасць—немцы не адважваліся наступаць далей; нават больш гэтага—нямецкі імперыялізм пачаў аслабляцца і ініцыятыва імперыялістыч-

нага наступлення пераходзіць у рукі «саюзнай кааліцыі». 2). Адначасова зазначалася палічэнне французскіх рабочых, пашырэнне рэвалюцыйнага руху ў Аўстрыі, Аўстрыя пачала выходзіць з траістай кааліцыі; у Ангельшчыне разгарнуліся забастоўкі рабочых, у Японіі—рысавы рух.

Тавіт парадкам міжнародныя абставіны так складаліся, што імперыялістычныя дзяржавы ня мелі мажлівасці разгарнуць шпаркае наступленне на савецкую краіну, бо гэткаму перашкаджалі супярэчнасці ўнутры капіталістычных дзяржаў паміж імі і моцны ўздым рэвалюцыйнага руху ў буржуазных краінах.

1) Ўпорын „Тавісім к півдгодзьдзю КП(б)В“

першы зьезд КП(б)В Гэраічная барацьба і лёс пралетарыату і рэвалюцыйнага сялянства Беларусі шчыльна зьязаваны з барацьбой усяго пралетарыату Савецкай Расіі. Вызваленчы рух акупававай Беларусі носіць класавы характар, ён накіраваны супроць нямецкіх імперыялістаў. Гэты рух—зьябраўне сіл за дыктатуру пралетарыату. Пасля адыходу немцаў усюды ўтвараецца Савецкая ўлада, мясцовая контр-рэва-

люцыя не змагла нават выставіць сілу супроць Чырвонай арміі. У пачатку сьнежня 1918 г. немцы выходзяць з Менску і 7-га сьнежня прыбывае Чырвоная армія. Урашце, рабочыя і сяліне змогуч будаваць сваё жыццё так, як гэта ім патрэбна, яны—гаспадары сваёй старонкі.

Вось для вырашэння новых пытаньняў, якія стаялі перад партыйнай арганізацыяй, і склікаецца ў канцы сьнежня (27-га) 6-я Абласная Канферэнцыя. На ёй прысутнічала 187 дэлегатаў, прадстаўлена 17.771 арганізаваных членаў партыі. Гэта канферэнцыя зьявілася першай, на якой былі так поўна прадстаўлены месцы; дэлегаты зьяхаліся з усіх канцоў. Такое поўнае прадстаўніцтва на канферэнцыі тлумачыцца тым, што ўмовы выбараў на яе зьяўляліся больш спрыячымі, чым на паярэдніа.

6-я канферэнцыя Заходняй краіны абвясціла незалежную Беларускаю Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку. Гэта зьявілася новым этапам у рэвалюцыі. Вырашэнне нацыянальнага пытаньня ёсць пашырэнне заваў Кастрычніка. Толькі дзякуючы яму складалася мажлівасць для сапраўднага вырашэння нацыянальнага пытаньня, толькі ён прынёс для працоўных «дэкларацыю праў працоўнага і зксплёатаванага народу».

2) З дакладу Мусыціцка на гэтай канферэнцыі

стаяла—замацаванне заваў рабочых, сялян і ўсе сілы напружаліся, каб зброй заваляць свае правы. Зараз-жа складалася мажлівасць для вырашэння нацыянальнага пытаньня. Канферэнцыя яго вырашыла, абвясціўшы незалежную Беларускаю Савецкую Сацыялістычную Рэспубліку. Вось як аб гэтым гаворыць рэзалюцыя канферэнцыі:

«Супроць ваўнічага імперыялізму зьябраюцца шпарка ўзмоцненыя сілы Савецкай Расіі дзеля таго, каб адстаяць свабоду працоўных пластоў паднімаючыхся народаў, каб яшчэ больш замацаваць заваў расійскага пралетарыату і садзейнічаць адпору ім наступлення драпежнага ворага, які паставіў сабе мэтай патаптаць заваў пралетарыату і свабодных праў нацыі...»

6-я Абласная Канферэнцыя большавіноў лічыць неабходным агаласіць самастойную Сацыялістычную Рэспубліку Беларусі...»

У сувязі з абвясчэннем Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі і поўнага прадстаўніцтва на канферэнцыі, 6-я Канферэнцыя абвясціла сябе Першым Зьездам КП(б)В, ад якога ідзе лічба зьездаў.

На партыйна-арганізацыйным пытанні зьезд пастанавіў, што пачале ўсіх арганізацыі БССР стаіць, абіраемае зьездам партыі, Цэнтральнае Бюро, яно—вярхоўны партыйны орган у Беларусі і вернае вока ЦК РКП(б). Зьезд прыняў

Перамога рабочых і сялян, адкрыла новы шлях для працоўных—Кастрычнік утварыў БССР, ён даў мажлівасць будаваць жыццё працоўных Беларусі, ён адкрыў новую эпоху ў эканамічным, культурным і нацыянальным жыцці.

Камуністычная партыя—правадыр працоўных Беларусі—цвёрда, пільна была і ёсць кіраўнік дыктатуры пралетарыату на Беларусі,—яна правадыр у нашым пераможным сацыялістычным будаўніцтвам.

адову да рабочых, батракоў, сялян і чырвонаярмеаў БССР, у якой заклікае ў рады КП(б)В і абвясціць чае аб сваім рашэнні—абвясціць незалежнасць Беларускай Савецкай Рэспублікі з рабоча-сялянскім урадам на чале.

Зьезд адправіў тэлеграму СНК РСФСР аб абвясчэнні самастойнай Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Новае ЦБ КП(б)В прыступіла да замацавання партыйных арганізацыі, павяло ўзмоцненую выхаваўчую працу сярод членаў партыі. Перад новым ЦБ стаяла задача дабіцца таго, каб партыйныя арганізацыі зьявіліся сапраўднымі правадырамі рабоча-сялянскіх мас Беларусі; у сувязі з абвясчэннем незалежнасці правесці ўсебеларускі Зьезд Саветаў і разгарнуць працу саветаў; арганізаваць усё сілы на барацьбу з бела-палякамі, наймітамі Антанты.

Перамога рабочых і сялян, адкрыла новы шлях для працоўных—Кастрычнік утварыў БССР, ён даў мажлівасць будаваць жыццё працоўных Беларусі, ён адкрыў новую эпоху ў эканамічным, культурным і нацыянальным жыцці.

Камуністычная партыя—правадыр працоўных Беларусі—цвёрда, пільна была і ёсць кіраўнік дыктатуры пралетарыату на Беларусі,—яна правадыр у нашым пераможным сацыялістычным будаўніцтвам.

адову да рабочых, батракоў, сялян і чырвонаярмеаў БССР, у якой заклікае ў рады КП(б)В і абвясціць чае аб сваім рашэнні—абвясціць незалежнасць Беларускай Савецкай Рэспублікі з рабоча-сялянскім урадам на чале.

Зьезд адправіў тэлеграму СНК РСФСР аб абвясчэнні самастойнай Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі.

Новае ЦБ КП(б)В прыступіла да замацавання партыйных арганізацыі, павяло ўзмоцненую выхаваўчую працу сярод членаў партыі. Перад новым ЦБ стаяла задача дабіцца таго, каб партыйныя арганізацыі зьявіліся сапраўднымі правадырамі рабоча-сялянскіх мас Беларусі; у сувязі з абвясчэннем незалежнасці правесці ўсебеларускі Зьезд Саветаў і разгарнуць працу саветаў; арганізаваць усё сілы на барацьбу з бела-палякамі, наймітамі Антанты.

Перамога рабочых і сялян, адкрыла новы шлях для працоўных—Кастрычнік утварыў БССР, ён даў мажлівасць будаваць жыццё працоўных Беларусі, ён адкрыў новую эпоху ў эканамічным, культурным і нацыянальным жыцці.

Камуністычная партыя—правадыр працоўных Беларусі—цвёрда, пільна была і ёсць кіраўнік дыктатуры пралетарыату на Беларусі,—яна правадыр у нашым пераможным сацыялістычным будаўніцтвам.

П. АМБРОСЕНАК.

НЕЛЬГА СУПАКОЙВАЦА

на дасягнутым зьніжэньні сабекошту прадукцыі

ня ўсё яшчэ зроблена у галіне рацыяналізацыі, эканомнага скарыстаньня матэрыялу і сырцу, барацьбы з прагуламі і нядбайнасцю ў рабоце.

12 ПРОЦ. ГЛУМУ НАЧЫНЬНЯ Дзесяткі тысяч папсаваных бутэлек

Пытаньне зьніжэньня сабекошту прадукцыі востра стаяла ў нас на працягу ўсяго 1927-28 г. У гэтай галіне гэта мае паўны дасягненьні. Вось што нажучь лічы. Адміністрацыя-гаспадарчыя выдаткі скарачаны ёсьме параўнальна з мінулымі годам на 22% проц. З дэфіцыту гэта вылезла. Калі ў 1926-27 годзе адна тона масы буйнога начыньня каштавала 283 р. 60 к., то сёлета яна наштуче ўжо 239 р. 84 к. Такім парадкам на адной тона ёсьць зьніжэньня сабекошту прадукцыі на 43 р. 76 к.

Куды больш значны дасягненьні ў галіне зьніжэньня сабекошту дробнага начыньня. Калі ў 1926-27 г. адна тона гатованага фабрыката каштавала 467 р., то ў гэтым годзе яна каштуе ўжо 367 р. 40 к.

Нельга абмінуць і таго дасягненьня, як мераход з нафты на мазут, што значна пазначыла анал.

Ці дасягнута ўсё магчымае? Ні ў якім разе!

Зьніжэньне сабекошту тут шмат у чым залежыць і ад саміх рабочых. Дрэжны адносін рабочы да свайго працы, вынікі процант глуму—вось што адбываецца на зьніжэньні сабекошту прадукцыі.

Там, на буйным начыньні ідзе ў глум да 12,4 проц., што, бязумоўна, ненармальна. Фактычна ў глум павінна быць 7 проц., а то і менш.

Чыя-ж тут віна?

Віна клязэца як на майстраў, так і на ўпакоўчыкаў. Напрыклад, в 333 тэмач мянапольнае бутэлькі ў адзін наймілі 42.000, з якіх: па віне майстра асабавана 20.000; 11 тысяч штук наймілі ў тэхнічны глум і калі 11 тысяч вабіта пры ўпакоўцы. Гэта такім парадкам страціла каля 2.500 руб.

Па дробным начыньні глум дасягае 7,3 проц. у той час, калі ён не павінен перавышаць 5 проц.

Дае сабе ведаць і безгаспадарчасць адміністрацыі гуты і тэсту. Рабочыя некалькі раз узнімаў пытаньне аб безгаспадарчасці на сходках і нарадах, але пакуль што «воз и ныне там».

Возьмем напрыклад упакоўнаецца ў кулі-мяшкі і складаецца... пад

КОНКУРС НА ЛЕПШАГА РАБОЧАГА

ЯКАЯ ДУМКА ІНШЫХ ПРАДПРЫЕМСТВАУ АБ ПАЧЫНЕ ФАБРЫКІ АКУЛЯРАУ

Ініцыятыва належыць вытворчай нарадзе Віцебскай фабрыкі акулараў. У нарадзе прымае ўдзел 50 чалавек рабочых.

Кожны зь іх, на думцы нарады,

адкрытым небам у... самым балоце. Вось некаторыя вынікі гэтай безгаспадарчасці: за 1927-28 г. агніло 772 упакоўачныя мяшкі з саломай на суму 420 руб. Хутка будзе сьпісана яшчэ 1.000 упакоўачных мяшкоў на суму 550 руб. У пазалеташнім годзе агніло 2.195 шт. такіх мяшкоў на суму 1.185 рублёў.

Адміністрацыя адмовілася часткова ад гэтага спосабу ўпакоўкі і парашыла піўныя бутэлькі складаць у ярусны без упакоўкі ў мяшкі-кулі. І што-ж з гэтага вышлі? З агульнага вырабу піўных бутэлек, за выключэньнем глуму і бою, яшчэ пабілася 27.000 з лішнім штук на суму 2.700 руб.

Ёсьць яшчэ шмат фактаў безгаспадарчасці. Напрыклад, на адну сотню рублёў уляпілі ў рамонт вадакачы. Вылі часы, калі яна доўгі тэрмін стаяла на рамонтавамай, а ваду прыходзілася бочкамі вазіць, на што траціліся значныя сродкі. Выкапалі пры казачарцы новую бетонную студыю, але... у ёй няма вады.

Не малая віна тут прыпадае і на трэст. Напрыклад, гэта ня мае паўнага пляну вырабу сталана асарыменту. Вываоць, напрыклад, такія выпадкі: гэта выпрацоўвае бутэлькі пад атманат, але... трашчыць тэлефон—звоняць з тэсту: «спыніць выраб чарнільніц, а вырабляць бутэлькі пад водат». Толькі што пачалі вырабляць бутэлькі пад водат, як зноў тэлефонны загал: «адмовіцца ад вырабу бутэлек пад водат, заняцца іншым асарыментам».

Не тапае на гуде формаў. Прыходзіцца формы перарабляць, прыстаўваць іх да новага асарыменту. На прыстасаваньне формаў траціцца шмат часу.

У. Б.

Дрэжныя вынікі адной вучобы 12.000 р. страт (Фабрыка «Прафінтэрн», Нова-Барысаў)

Каля 2-х месяцаў рамонтавалася і перааботаліўвалася наша фабрыка. Адрамантавалі старое абсталяваньне, устанавілі новыя машыны (каландры, багуны, лёкамобілі і інш.), выдатнавалі на гэта 170.000 руб.

Рабочыя чакалі ад рамонтна павялічэньня прадукцыйнасьці на 25 проц., зьніжэньня сабекошту і палепшэньня якасьці прадукцыі. Але дарэмна. Яно не расчараваньне.

Да канца рамонтна зьнялі з работы отарога механіка фабрыкі, які даказала ведаў паравую машыну. На яго месца прыслалі новага працаўніка, які вельмі дрэнна ведае папярэнюю справу. У першы час, ня глядзячы на сваю спецыялізацыю (175 руб.) і кватэру на фабрыцы, механік працаваў толькі з

9 да 4-х гадзін, а там хоць трава не раойць.

Дзякуючы яго «умеламу» кіраўніцтву фабрыка ў наотрычнну мела 17 дзён прастою, а ў лістападзе—15 дзён—уоаго 32 дні, а нонны дзень наштуе прыблізна ў 400 руб.

Калі рабочыя запыталіся ў дырэктара Беларэтрэсту таа. Янубоона—ці можна знайсці нам добрага механіка—ён адказаў, няхай гэты навучыцца.

Рабочыя баяцца, што паосья такоа вучобы ня будзе на чым працаваць.

На глядзячы на тоа, што амаль усе рабочыя гавораць аб неабходнасьці зьмены механіка, фабрычны арганізацыі нічога ня брадпрымаюць.

Прафінтэрнаец.

3-зьменная работа не патаніць сабекошту, пакуль ня будуць зьнішчаны шкодныя «дробяззі» (Фабрыка запалак «Везуві»)

Фабрычны завод пры фабрыцы перайшоў часткова на 3-зьменную работу. Па прыблізных падліках, загрузка заводу патаіць сабекошт прадукцыі на 3 р. 50 к. на 1 кілёметр фабрыкі.

Але рад «дробязяў» не дае магчымасьці дабіцца зьніжэньня сабекошту. Сырцэ у нашай вытворчасці займае першае месца ў калекуляцыі сабекошту, ад яго эканомнага скарыстаньня і залежыць зьніжэньне.

Між тым рабочыя на вытворчых нарадах некалькі раз адначалі неакуратную сартуку альховых

калод, дрэвную прапарку чуркаў, слабую ўтылізацыю адходаў.

Нажы для рубкі шпонаў—вельмі дрэннай якасьці, іх прыходзіцца перастаўляць амаль што кожны дзень. Няма кантролю за прапаркаў калод у парылднай камэры. Здраецца часта, што з ваганьнямі вымаюць па 3-5 непапараных, або перапараных калод.

Дрэнна пастаўлена і паравая гаспадарка.

Абрама таго з-за слабае вентыляцыі мы маем вялікую неадагрузку сушыльных камэр.

Я. Ісараў

ПА САВЕЦКАМ БЕЛАРУСІ

Пастанова Бюро Аршанскага акругому па справе работніцы Шарай

ВОРША (Наш кар.). Закончылася сьледства па справе паваньня работніцы Шарай, аб чым пісалася ў № 282 «Звязда». Спецыяльная камісія акругому КП(б)Б падвердыла ўсе факты, паказаныя ў артыкуле.

Бюро АК КП(б)Б, разгледзеўшы гэтае пытаньне, вынесла наступную пастанову: меўшы месца ўчыніць з боку некаторых рабочых на аршанскім прадклектыве рымароў да работніцы Шарай зьяўляюцца хуліганствам і зьдэкавізімі з праўдзеньнем зурэйскага шавінізму; справу Фэрмана, Неймана і Гурвіча перадаць судова-сьледчым органам; члена партыі Неймана зьняць з партыі і перадаць матэрыял аб ім і чле-

Фракцыі саюзу скурнікаў прапавалана распусьціць заўном гарбароў і правосьці новыя выбары.

АК ЛКСМБ прапавалана выключыць з ЛКСМ Хейфеца і абмеркаваць пытаньне аб паводзінах на працірмстве членаў ЛКСМ—Коркіна, Поўнара і Баўтара, а таксама зьяраць увагу на паводзінах працы камсамольскай лэйкі.

Бюро ачэйні КП(б)Б за недастатковае разгаваньне на хваравітна зьявішчы ў майстэрні і напрычымда мер да іх зьнішчэньня абвешчаны выгавар.

Фракцыі акрапрабюро даручае разгледзець пытаньне аб дзейнасьці прудзеньня саюзу гарбароў у зьяўку з сла-

Прысуд па справе каапэратара Скапа

ВОРША. (Наш кар.). Нядаўна ў акруговым судзе разгледзлася справа старшыні саюзаўгаварства Чырвоны Араты Скапа і члена праўдзеньня Мартынавай, аб зьдэкавізімі дзейнасьці якіх ужо паведамлялася ў нашай газэце. Сяпелк прымаў на працу шмат сваа радні, разгавар адным працаўнікам сукно, прызначанае для прамыі зьдэкавічана ўзьбу, займаўся п'янствам. Мартынава ў часе недахопу хлеба выдала больш 40 пудоў праватнай гандлярш Крыцкай.

Пасьля трохдзённага разгляду гэтаа справы суд прыгавараў Скапа на 1 з палов. гады зьявольска і Мартынава на 6 месцаў.

БЕЛАРУСКУЮ КНИГУ—У МАСЫ

МАЛА РОБІЦЦА ДЛЯ ПАПУЛЯРЫЗАЦЫІ КНІГІ.—НЕАБХОДНА ЗАЦІКАВІЦЬ ЧЫТАЧА КНІГАЮ.—КЛЮБЫ І БІБЛІЯТЭКІ ПАВІННЫ Ў ГЭТЫМ БЫЦЬ ПЕРШЫМІ ЗАСТРЭЛЬШчыКАМІ.—ДАСТУПНАЯ ЦАНА—ГАЛОУНАЯ ЎМОВА ПРАНКНЕНЬНЯ КНІГІ Ў МАСЫ.—БДВ ПАВІННА ПАТАНІЦЬ КОШТ КНІГІ.

Прывучым масавіка чытаць кнігу!

Сучасны этап сацыялістычнага будаўніцтва паставіў перад нашай краінай ва ўсё мылібію і шырыню пытаньне аб культурнай рэвалюцыі. Треба адкрыта сказаць, што, бяз уядму культурнага ўзроўню пралетарскіх мас гораду і вёскі, далейшы шпаркі поступ уперад будзе вельмі затруднен. Як кажа праграма Камінтэрну «... роля арганізатара новага чалавечэга грамадства прадугледжвае культурнае высьляваньне самога пралетарыату, пераробку ў ім самым свайй уласнай прыроды, пастаяннае вылучэньне ім новых і новых кадраў, здольных заўладдаць усімі сродкамі навукі, тэхнікі і кіраўніцтва ў мэтах будаўніцтва сацыялізму і новай сацыялістычнай культуры». Проста і зразумела сказана!

Уздым культурнага ўзроўню працоўных гушчэй магчымы ў першую чаргу праз кнігу. Вось аб кнізе, аб тым, каб прасунуць яе ў гушчы працоўных, заахвоціць да яе, мы будзем гаварыць. Пры гэтым галоўную ўвагу зьвернем на калектыўнае карыстаньне кнігаю, г. зн. карыстаньне ёй ў бібліятэках і клубах.

У абставінах нашаа малакультурнасьці і малапісьменнасьці прасунуць кнігу, асабліва беларускую, у масы, прывучыць да чытаньня яе—гэта значыць зацікавіць ёй. Як жа зацікавіць кнігаю, у першую чаргу,

беларускаа, рабочага-масавіка? Думаецца, што ў гэтай справе найгалоўнейшую ролю можа адыграць рэпазэцыі гурток, ці літаратуры, з перавагааў элемэнтаў рэцэнзаваньня. У нас няма аднаведнаа практыкі, але тоа, што мы ведаем у гэтым кірунку, якраз гаворыць на карысьць гэтага мэтаду прасоўваньня беларускай кнігі ў масы. Треба толькі паставіць пытаньне на практычную глебу.

Аўтару гэтых радкоў уяўляецца справа так: удзельнікі гуртка, а імі могуць і павінны быць усе чытачы кніжаа, у некаторых выпадках—прачытаўшы кніжку калектыўна, у некаторых—індыўдуальна па заданьнях кіраўніка, зьябраюцца і абтаварваць яе як з боку зместу (цікаваа, зьмястоўнаа, карыснаа, шкоднаа і г. д.), так і з боку формы і стылю (лёгка, ці цяжка чытаецца, незразумелаа і г. д.). Потым калектыўнаа думка фіксуецца і такім шляхам нараджаецца рэцэнзіа. Рэцэнзіаў треба зьмясьціць ў насьценнаа газэце (якая ўжо у шмат мясцох выходзіць на бел. мове). Лепшыя рэцэнзіаў на кнігі, якія заслужыўваць асабліваа увагі (як найбольш каштоўнаа, ці, наадварот, шкоднаа) магчыма зьмясьціць у друкаванай газэце.

Адзначым, што для нашай мэты—прасунуць кнігу, асабліва беларускую зацікавіць ёй масы,— больш важна

папулярызаваць добрую кнігу. І тут для насьценнаа газэты адчыняецца шырокаа поле дзейнасьці. Але, на жаль, насьценныя газэты, бадай, што зусім не аддаюць увагі гэтай справе.

Шырокаа разгортваньне працы а кнігаю, уважліваа адносін да рэцэнзіаў будучь мець і яшчэ адзін дадатны бок: дапамогучь вывучыць інатарсы і запатрабаваныя масаваа чытача. Гэта таксама надзьвычайна важнаа справа, бо інатарсы і запатрабаваныя чытача вельмі слаба вывучаны ў нас, у ВССР (між іншым як і ва ўсім Савэзе). Другімі словамі, тут непачаты край працы. А ведаць тоа, што цікавіць і патрабуа масаваа чытачу, гэта амаль што паловаа справа. Другая палова—даць адпаведную беларускую дый іншую кнігу—амога быць амысьціўлена па выкананьні першаа паловы. Праз гэта мы зноў прыдзеа да першапачатковаа важнейшай задачы—праасоўваньня кнігі асабліва беларускай ў масы, прывучэньня карыстацца ёй, уздыму грамадскай і агульнаа культурнаа ўзроўню. Праз гэта мы выканам наказ Леніна, які казаў, што «ўменьне чытаць і пісаць патрэбны работаму і селяніну для таго, каб будаваць сваю дзяржаву без памешчыкаў і без капіталістаў». СЯРПНЕЎСКІ.

Аб цане беларускай кніжкі

Культурная рэвалюцыя прад'явіла вялізарныя патрабаваньні ў галіне нашых адносін да кнігі. Асноўным дамінуючым палажэньнем тут зьяўляецца тэзіс «кніга—масам». Зрабляецца гэта дасугнаа самым шырокім плястом працоўных, далучыць працоўныя масы праз кніжнаа слова да пралетарскай культуры—вось галоўнейшыя задачы, якія стаяць перад нашымі культурнымі ўстановамі і ў першую чаргу перад Беларускамі Дзяржаўнымі Выдавецтвам. Што-ж робіцца нашым выдавецтвам у гэтай галіне?

Дзеся таго, каб кніжка шырэй магла быць прасунута ў шырокі гушчы працоўных, побач з цікавым зьместам кнігі, побач з прастатой і культурнай мовы, побач з належным яе афармленьнем, не малую ролю ў справе распаўсюджаньня кнігі адыгравае цана яе. Ужо ня раз пісалася ў друку пра тоа, што прадукцыя нашаа выд-тва вельмі дарагаа што ра сійскаа кніжка каштуе значна таяей, чым пераклад гэтаа-ж кніжкі на беларускаа мове, хоць ганарар аўтар і не бярэ, а толькі перапладчык, што кніга на мастацкай літаратуры каштуе шмат і шырокім масам не даступна. На гэтыя пытаньні даваў адказа гэтымі днямі ў «Савецкай Беларусі» тав. Крываносаў, які тлумачыў дарагоўню беларускаа кнігі малым тыражом, ды слабасцю нашаа паліграфічнаа вытворчасці. Прымаючы пад увагу тлумачэньні тав. Крываносава, мы закрэнем другі бок пытаньня аб цане беларускаа кніжкі.

Перш за ўсё тут паўстае пытаньне, чаму кніжка, якая выходзіць

самаа і з мастацкай літаратурай. Перавыдаецца кніжка, аўтару даюць толькі палову ганарару, а цана тая самаа, ды яшчэ часамі і большаа, як гэта мы бачым хоць-бы на прыкладзе Коласавана «Сынона Музыкі» (кніжка першаа выданьня ВДВ каштуе 1 р. 60 к., а другоа—2 руб.).

Калі-ж мы возьмем «Дэкламатар» Ляжнєвіча, які нядаўна вышаў а другую, то проста дзіўнаа робіцца, як можна ставіць такую высокую цану на кніжцы, якая павінна трапіць у самыя глухія куткі нашай рэспублікі. Цана 2 руб. 30 кап. ня толькі недаступнаа для рабочаа і селяніна, яна нават вялікаа і для якога-небудзь васьковаа драмгуртка, бо як звычайна, гэтыя гурткі амаль ня маюць ніякіх сродкаў, а тым ня менш такая кніжка, як «Дэкламатар», ім патрэбна. Ці сапраўды нельга было пусьціць гэтую кнігу таяей? Нам здаецца, што ня толькі можна, але і патрэбна было яе пусьціць таяей. Нас цікавіла, чым тлумачыцца такая высокая цана данаа кніжкі.

Аказваецца, пісьменьнікі ніякаа ганарару за сваа творы ня бралі, хоць вершы некаторых, як напрыклад, Крапіны, амаль цалкам і перадрукаваныя тут. Узяў толькі ганарар Ляжнєвіч—лічым, што таксама невялікі, бо ці-ж вялікаа праца ўзяць ножніцы ды настрыгчы чужыя творы. Дык чаму-ж такая цана на кнізе? (А можа хіба Ляжнєвічу не за сваа творы выданы вялікі ганарар?). На наш погляд, выдавецтву хоць крыху треба лічыцца з бюджэтам працоўнаа чытача, а не глядзець толькі з камарыцкінаа боку на справу выданьня кнігі.

Ужо і каштоўнаа як з боку зместу так і з боку формы, кніжкі, якая да таго-ж ужо вядома чытачу, а новыя мастацкія творы пісьменьнікаў у рукапісах валяюцца па выдавецкіх шафах па гуду і болей і а імі не сьпішавацца.

Новы цікавы твор нельга марнаваць, а треба яго пусьціць у першую чаргу, пры нашым голадзе на добрую мастацкую кніжку, і перавыдаваць толькі ў другую чаргу. Праўда, гэты нашы мераваньні ні ў якім выпадку не адносяцца да каштоўных твораў нашых пісьменьнікаў.

Гэтым-бы ў некаторай долі паялічавася-б тыраж беларускаа мастацкаа кніжкі і не стваралася-б тых залежаў, якія ёсьць на базаа ВДВ цяпер.

Побач з гэтым хочадца закрануць пытаньне і аб перакладзе мастацкіх твораў некаторых замежных пісьменьнікаў на беларускую мову. Мы ведаем, напрыклад, што на украінскай мове ўжо выдаюцца такія пісьменьнікі як Кнут Гамсун, на расійскай мове Роман Ролыян, Стэфан Цвейг і іншыя замежныя пісьменьнікі. Гэтыя выдавецтвы малажывыць сувязь з многімі замежнымі пісьменьнікамі, творы якіх падыходзіць да нашых умоў, і друкуюць іх тады, калі яны лічце не зьяўляліся на іншых мовах і, гэтым, бязумоўна, завабываць кніжны рынак. Чаму-б і нашаму выдавецтву не зьявіруць увагу на выданьне перакладаў мастацкіх, каштоўных для працоўнаа чытача, твораў замежных пісьменьнікаў. Гэтым-бы наш чытач прывучаўся чытаць такія творы на беларускую, што дапамагло-б права-

Дасягненні ў рабоце пры боражых адносінках да інструманту, паўфабрыкатаў і апарату, найвышэйшая інтэнсіўнасць працы, культурнае барацьба з некалянасным, барацьба з глумам і гэтак далей.

Кадр добрых, здольных і стараных рабочых, якія ў далейшым зьявяцца асноўным рэзервам для вылучэння на камандныя пасады.

Устааўляюцца 5 прэмій: 1) павялічана ў Маскву з захаваннем акладу пенсіі і аплатай выдаткаў; 2) гарэтур коштам ад 60 да 80 руб.; 3) паліто коштам ад 50 да 60 руб.; 4) дзятковыя двухтыднёвыя водпускі з аплатай па стаўках сярэдняга рабочага фабрыкі; 5) падары, атрыманыя газетам „Правда“ і журнал „Огонек“ у працягу 1 году.

Мінімальныя патрабаванні для атрымання 1-й прэміі наступныя: у працягу конкурсу (4 месяцы) не рабіць ніводнага прагону, не атрымаць ніводнага заўвагі, увесці 5 дзельных прапаноў, якія могуць быць ужыты на фабрыцы і ў вынаходніцтва, найменшы працэнт глону пры найвышэйшай прадукцыйнасці працы, найлепшая якасць работы і ўнесці на ўсіх вытворчых нарадах.

Патрабаванні для атрымання іншых прэмій аднаведным чынам наступова змяняюцца, так што для атрымання 5-й прэміі досыць акурата на выконваць сваю работу, мець найменшы працэнт заўваг і спазываньня, найменшы працэнт глону, параўнальна з іншымі рабочымі, нармальна наведваць вытворчыя нарады, выконваць сваю норму прадукцыі. Дапускаецца адзін прагун.

Адміністрацыя з прапановаў наарады згадзілася.

Якшай рабочыя другіх фабрык і заводаў выказваюць свой пункт гледжання на пачынаюцца фабрыкі стужаў Брандабюсі.

Устааўляюцца 5 прэмій: 1) павялічана ў Маскву з захаваннем акладу пенсіі і аплатай выдаткаў; 2) гарэтур коштам ад 60 да 80 руб.; 3) паліто коштам ад 50 да 60 руб.; 4) дзятковыя двухтыднёвыя водпускі з аплатай па стаўках сярэдняга рабочага фабрыкі; 5) падары, атрыманыя газетам „Правда“ і журнал „Огонек“ у працягу 1 году.

Мінімальныя патрабаванні для атрымання 1-й прэміі наступныя: у працягу конкурсу (4 месяцы) не рабіць ніводнага прагону, не атрымаць ніводнага заўвагі, увесці 5 дзельных прапаноў, якія могуць быць ужыты на фабрыцы і ў вынаходніцтва, найменшы працэнт глону пры найвышэйшай прадукцыйнасці працы, найлепшая якасць работы і ўнесці на ўсіх вытворчых нарадах.

Мінімальныя патрабаванні для атрымання 1-й прэміі наступныя: у працягу конкурсу (4 месяцы) не рабіць ніводнага прагону, не атрымаць ніводнага заўвагі, увесці 5 дзельных прапаноў, якія могуць быць ужыты на фабрыцы і ў вынаходніцтва, найменшы працэнт глону пры найвышэйшай прадукцыйнасці працы, найлепшая якасць работы і ўнесці на ўсіх вытворчых нарадах.

Мінімальныя патрабаванні для атрымання 1-й прэміі наступныя: у працягу конкурсу (4 месяцы) не рабіць ніводнага прагону, не атрымаць ніводнага заўвагі, увесці 5 дзельных прапаноў, якія могуць быць ужыты на фабрыцы і ў вынаходніцтва, найменшы працэнт глону пры найвышэйшай прадукцыйнасці працы, найлепшая якасць работы і ўнесці на ўсіх вытворчых нарадах.

Мінімальныя патрабаванні для атрымання 1-й прэміі наступныя: у працягу конкурсу (4 месяцы) не рабіць ніводнага прагону, не атрымаць ніводнага заўвагі, увесці 5 дзельных прапаноў, якія могуць быць ужыты на фабрыцы і ў вынаходніцтва, найменшы працэнт глону пры найвышэйшай прадукцыйнасці працы, найлепшая якасць работы і ўнесці на ўсіх вытворчых нарадах.

ЗЬМЕРКЛА, ПОЙДЗЕМ У КЛЮБ...

Аляксандраўскі вакзал амярцеў. Калі ідзець ля краю каменнага вядуку, вядукары гуляраўскі цень прылягае на пустых, халодна зьявляючых шляхох. Адзінокі таварныя састаў чарне па рэйках. Недзе ў глыбі, за лябірынтам шляхоў, выразна і мушкетэрава быць выгнаныя ражок і адрава за ім чутна цяжкое бразгатаньне жалеза. Комеры неба мяккія і цяжкія. У іхна-шарай баззорнай мушкетэрава гараць ліхтары, падфарбоўваныя злотам нізкі край небасхіду.

Насяля вядуку доўга ідзець удоўж бясконых выгнанаў. Увесь пружак і рух чыгуначнага вузла сканцэнтраваны там, на Заходнім вакзале, і тут зараз ціха. Але паранейшаму а 6-й гадзіне увечары адно за адным запальваюцца вокны клубу Ільліча. Кінуць у сьвет сэрца чыгуначнае акраіны, адзіны культурны цэнтр на ўвесь гэты раён аж да Койданаўскага тракту. — Клуб Ільліча ня згубіў свайго значэння пасля аб'яднання вузлаў.

Відчэная, казённая тупой архітэктуры, будыныя кожны вечар напалняюцца сотнямі людзей. Сядзі цягнуцца з усіх канцоў. Вось прайшоў стары чыгуначнік з жонкай і я чуў адрывак сказы: «А як-жа?... На скрыпцы ды на раялі граюць» Песня ўзвышлася за рукі, ідэя група дзючат. За імісьлед тры рабочыя хлапцы ў капі і скураных рукавіцах з

крычэць самы вухаваты в хлаццоў. — Адыпаецца, калі ласка... — У-у-у, кастрама-каструля, а... ня хош? — Брыдка лаянка гучна раздаецца ў паветры. — Хуліган! Мг... — абурецца дзяўчына, — але адразу змаўкае і дзяўчата амаль што бягом дабягаюць да асьветленых дзвярэй клубу. Мабыць яны нешта ўспомнілі і нечага спалохаціся.

Сёння нядзеля і сёння кіно — «Цырк Помара». Пятнаццацігадзёчныя білеты жвава распрадаюцца. У фойе шумна і дымна. Просторнае, няпрытульнае, бяз мэблі, забруджанае пляўнкамі і акуркамі, — гэтае фойе больш нагадвае трэцюю клясу акой-небудзь буйное вузлавое станцыі. Акурат трэцяя кляса — і бак з гатаванай валоды ды з абавязковай чорнай лужынай над ім, і проста перад носам — «мужчынская» і «жаночая», і мізэрны бедны буфет, за якім пануе стары, аброслы густо рылаватаю барадою дядзёнка Барташук, былы кандуктар...

У гэтым клубе людзі ніколі не расправаюцца і ніколі не адпачываюць. Яны прыходзяць сюды паглядзець кіно, паслухаць даклад, паскакаць над гармонік як-бы прыходзілі ва ўсімае іншае памяшканьне, дае-б дэманстравалі для іх кіно-фільму, чыталі-б даклад ці наладжвалі скокі. У клубе Ільліча ёсьць і гурткі, і бібліятэка, і чытальнія, і дружныя нарадкі, усё што належыць прываітаму рабочаму клубу. Але па сутнасці гэта ня клуб.

Вось — пра дружыну парадку. Яна створана ядаўна і ў яе ўвайшлі тры дзесяткі дарослых рабочых, людзей сур'яна заікаўленых ў паліцэйны клубнай працы. Ні аб якім такім паліцэйным ня можа быць гутаркі, пакуль у клубе пануе хуліганства. А гэта-ж зьмяняе што-та. Клуб

гэты славуці Койданаўскі тракт і Брысёўскі завулак, — заўсёды былі і засталіся хуліганскім царствам, жудасным царствам мадернага слова і фінкі. «Аляксандраўская басота» — гэтае слова яшчэ ў дарэвалюцыйны час наводзіла жах на менскага абыватэля. Паліцыя не знаходзіла патрэбным асабліва энэргічна змагацца з «александраўскай басотай», бо... бо з тако-ж тады было вербаваць чорнасоценцаў і пагромшчыкаў? Але для сучаснага пралетарска хулігана — вораг, а якім треба безадакладна пакончыць. І пралетары заклікае на дапамогу ў сваёй барацьбе з хуліганам суд і міліцыю. Узброены хуліган — можа самы агіднейшы, самы чорны прадукт мінулага — стаіць на шляху культурнай рэвалюцыі.

Мы маем вельмі прымітывнае ўяўленьне аб хулігане. Абавязкова малююць яго са страшэннай зьярнай мордай, з фінкай за поясам, з надзіятым кулаком. Але прыгледзецца да гэтага натоўпу, што чакае пачатку кіно-сеансу. Вось у гэтага чарнявага вельмі сымпатычнага твар, гальштук, рукавічкі, франтавагія жоўтыя камашы. І здаецца ён нічога благага ня робіць: ён надыходзіць да урны, бярэ дзюма палымамі брудны акурак — «бычок» і дае пстрычку. «Бычок» наіпадае ў твар фабзайчона ў скураной куртцы, той уздрыгвае і кідаецца на хулігана... Але хай ён лепш ня ўзьнімае скандаль, бедны фабзайчонак, а то горш будзе. Фінкі ідуць у ход лёгка і проста. Вясною ў гэтым клубе зарэзалі на кіно-сеансе чалавека, яшчэ надаўна было некалькі крывавых бока.

— Маўчы, а то чырванью залешся, — досыць сказаць гэтыя словы хулігану, каб накрыўджаны адыйшоў прочь.

Ёсьць шмат такіх «нявінных» абаўчых, а часе сковаў рэвалюцыйнае прасьцяганьне аб хуліганстве і зьяву зьслабых пралетарскіх прафраты ў працэнтыве рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў, а РСІ абсьледваць гаспадарчую дзейнасьць працэнтываў рымароў.

Прызнана неабходным зрабіць абсьледваньне партыйнай і прафсаюзнай раённы працэнтываў

СПРАВА ЛЕСБЕЛА

СЛЕДСТВА ПА СПРАВЕ ЗАКОНЧАЧА.—ДА СУДУ ПРЫЦЯГВАЮЦА: ЧАПЛІНСКІ, РАГІНСКІ, ГОЛЬДБЭРГ, РУБО І САВЕЛЬЗОН.—СТАРШЫНЁЙ СУДУ БУДЗЕ ТАВ. НЕСЬЦЕР

СЛУХАНЬЕ СПРАВЫ МЯРКУЕЦА У СЬНЕЖНІ

Учора аб'ядчы на важнейшых справах т. Геннін скончыў следствыя па справе Лесбелу. Абвінавачваюцца 5 чалавек: былы старшыня праўленьня Лесбелу—Чаплінскі, член праўленьня Лесбелу—Рагінскі, б. улоўнаважаны Лесбелу, а цяпер намесьнік дырэктара Гомельскага аддзяленьня Рубо, намесьнік загадчыка намэрсійнага аддзелу—Гольдбэрг і б. бухгалтар Лесбелу—Савельзон. Чаплінскі абвінавачваецца ў безгаспадарчасці і злоўжываньні ўладай. У выніку гэтай безгаспадарчасці дзяржава пацярпела страты на шмат дзесяткі тысяч рублёў. Чаплінскі ў сваёй «намэрсійнай» дзейнасьці ўтварыў цэлую сыстэму падкупу і хабару. Хабар даваўся ляснічым, прыёмшчыкам, якія пад рознымі відамі залічваліся на пэсню, атрымлівалі пайкі і г. д.

Чаплінскі ўтайі растрату ўвайго «прыяцеля» Старажылава на суму наля 5.000 руб. Супрацоўнікаў Лесбелу ён прымушаў рабіць злачынствы, каб павялічыць растрату Старажылава. Галоўнаму гэрону лясной панамы—Чаплінскаму прадаўца абвінавачаньне на 196 і 206 арт. КК.

Другая фігура ў гэтым працэсе—б. член праўленьня Лесбелу, выдатны працаўнік тэстэ—Рагінскі. Ён заключаў некалькі буйных дагавораў на продаж лесамагараў на невыгадных для Лесбелу пачатках. У выніку гэтага дзяржава пацярпела значныя отраты.

Рагінскаму прадаўца абвінавачаньне па 206 арт. КК.

Рубо, Гольдбэрг і Савельзон абвінавачваюцца ў недобраумленых і надбайных адносінах да сваіх службовых абавязкаў і прыцягваюцца да крымінальнай аднаснасьці па 196 арт. КК.

Справа займае некалькі тэм, а абвінавачаны ант складае каля 60 отаронак. Вынінаецца рад аб'яваў.

Справа будзе слухацца ў Вярхоўным будзе БССР пад старшынствам т. Несьцера, абвінавачвае намесьнік пракурора рэспублікі т. Міхайлаў.

Справа назначаецца да слуханьня ў гэтым месцы.

Пад вартай знаходзяцца Чаплінскі і Рагінскі.

М. К.

У прэзыдыуме акрвыканкому

Работа таварыства „Прыхільнік Дзяцей“

Прэзыдыум Менакрвыканкому падтвердзіў каштарыс выдаткаў таварыства „Прыхільнік дзяцей“ на бягучы год у суму 83.547 рублёў. У пляне работы т-ва ўваходзіць утрыманьне дзіцячага прытулку на 50 дзяцей, патраваць на 100 дзяцей, утрыманьне 4-х плянавак і арганізацыя летніх палюных асяляў. Частка грошай будзе выдаткавана на пасылку дзяцей на работу.

Адмаўленьне ад будаўніцтва

Акрэдытацыйнае аддзяленьне Барысаўскаму РВК крэдыт у 2.0 рублёў на закупку пакарных машын і 900 рублёў на пабудову ватэрварнае дачынацы. Барысаўскі РВК ад атрымання крэдыта адмовіўся, матывуючы гэта тым, што ён быў быццам на мае патрэбы ў крэдыце. Прэзыдыум акрвыканкому запрапанаваў Барысаўскаму РВК вярнуць атрыманы грошы і скарыстаць іх на прызначаныя.

Выезд членаў і кандыдатаў прэзыдыуму АВК ў вёску

Усе члены і кандыдаты прэзыдыуму акрвыканкому і загадчыкі акруговымі аддзеламі ў часе перавыбарнай кампаніі будуць выязджаць на месцы і рабіць даклады аб рабоце акрвыканкому і акруговых аддзелаў.

За дзень

— УВЯДЗЕНЬНЕ ПАСАДЫ ІН. СТРУКТАРОЎ У РАЙВЫКАНКОМАХ. На пасяджэньні калегіі НК РСІ сталіся пытаньне аб уладзеньні ў раённых выканаўчых камітэтах пасады інструктараў. Калегія знайшла матэрыяльным асмысьленьне гэта ў тым райвыканкомах, якія аб'яднаюць 15 і больш сельсаветаў.

— АРГАНІЗАЦЫЯ ПРАДСТАЎНІЦТВА БЕЛСАМПРАМСАЮЗУ ў МАСКВЕ. Калегія НК РСІ дазволіла Беларускаму арганізацыйнаму са штатам у 3 чалавекі. Выдаткі на ўтрыманьне тэма прадстаўніцтва ўстаноўлены ў 10.000 руб. на год.

— ВЫДАЧА МАНУФАКТУРЫ. МЦРК атрымаў невялікую партыю сукна і шэрсцы. Талёны на сукно і шэрсць будуць размераваныя паміж калектывамі з 15 па 20 сьнежня

Пераабсталяваньне Мазырской электрастанцыі

Беларускае аддзяленьне ДЭР пераабсталявае Мазырскую электрастанцыю ў зьвязку з пераходам апошняй на пераменны 3-хфазны ток. Магутнасьць станцыі дорадзіцца з 80 кіл. да 200. Станцыя пасьля пераабсталяваньня будзе абслугоўваць, акрамя гораду, вайсковы гарадок і фабрыку мэблі ў Кімбарыцы (3 вярсты ад Мазыра). Агульны кошт пераабсталяваньня станцыі—150.000 р.

Электра-станцыі ў мястэчках

Менскае аддзяленьне дзяржаўнага электрычнага тэстэ заключыла дагаворы з раённымі выканаўчымі камітэтамі Заслаўя, Капыля і Пleshчаніца на абсталяваньне ў гэтых мястэчках электрастанцыяў магутнасьцю: Заслаўскай на 23 кілэват, Капыльскай—40 кілэват і Пleshчаніцкай—у 28 кілэват. Праца па абсталяваньні электра-станцыяў, а таксама электра-сеткі ўжо выдзена і будзе скончана ў сакавіку 1929 г.

Да юбілею Ц. Гартнага

Літаратурнае аб'яднаньне „Полюмя“ наладжвае ў суботу ў Доме Працэсывы літаратурна-музычны вечар, прысьвечаны 20-годзьдзю літаратурнай дзейнасьці пісьменьніка Ц. Гартнага. 3 дакладам аб літаратурнай дзейнасьці юбіляра выступіць праф. Нюгоўвіч. На вечары будзе арганізавана чытаньне вершаў, прысьвечаных юбіляру.

Усебеларуская мастацкая выстаўка

12 сьнежня пра Галоўнастаўце адбылося пасяджэньне выставачнага камітэту 3-й усебеларускай мастацкай выстаўкі. Старшынёю выставачнага камітэту абраны т. Грамыка. Выстаўка будзе адкрыта 1 студзеня ў доме селяніна ці ў камузе. На выставку будуць шырока паказаны работы мастакоў рабочых і савуэлаў. Мастацкаму аддзяленьню „Прамень“ будзе даны самастойны адзел для канструкцыйных работ. Выстаўка працянецца 3 тыдні. Карніны ўжо пачалі паступаць.

За сузязь з кулакамі

Вярхоўны суд БССР скасаваў прыгавор Аршанскага акруговага суду

Сёньня пачынаецца справаздачная кампанія гарсавету

3 13 сьнежня ў Менску пачынаецца справаздачная кампанія гарсавету. Сёньня на пленуме савету будзе заслушан даклад аб выкананні наказы выбарчыкаў і дзейнасьці савету. Некаторыя саюзы склалі калядарныя пляны справаздачнай кампаніі на працяглы час. Па с. ю. з. су-адаўнікоў у гэтым годзе ўлічваюцца дэпутаты будучы рабціц справаздачу на пабудовах.

Для правядзеньня справаздачнай кампаніі на вёсцы—саюз будаўнікоў намянуе членаў праўленьня. Саюз шэсьцінаў выдзеліў для работы на вёсцы—10 рабочых Меншэвію.

Нарада фото-прыхільнікаў

У пятніцу, 14-га сьнежня, а 7-й гадзіне ўвечары, у клубе „КІМ“ (2-гі паверх, кабінат культурна-вышэйшай школы, побач з бібліятэкай) Мен. АК ЛКСМБ і рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена“ склікаюць нараду камсамоляў фото-прыхільнікаў па пытаньні „ФОТО НА СЛУЖБЕ КАМСАМОЛУ“. На нараду запрашаюцца прадстаўнікі фото-гурткаў, Беларускага таварыства фото-прыхільнікаў, краінаўчага таварыства і ўсе, хто цікавіцца гэтым пытаньнем.

Мен. АК ЛКСМБ і рэдакцыя газэты „Чырвоная Зьмена“.

Негарэлае

(Ад нашага спецыяльнага карэспандэнта)

Негарэлае—дзелавы цэнтр пагранічнага раёну. Адсюль кожны дзень перакідаюцца пайкі на дзесятках напрамкаў. Негарэлае зьяўляецца простымі аносінамі Парыж у Манчжурыя, Маскву і Берлін і Рымам.

Прад Негарэлае сапецкая краіна атрымлівае штодня дзесяткі вагонаў з сельска-гаспадарчымі машынамі, металамі. Адсюль-жа ідуць у Чэхаславакію, Аўстрыю і Польшчу савецкія тавары—магніэтынае цэгла, конскі вола, шчапіна, дух і г. л.

Расьце грузавазарт станцыі. За адзін толькі год ён прапушчана каля 8.000 вагонаў у грузамі—на 35-40 проц. больш, чым у мінулым годзе.

У Негарэлым магуча бэ пульт савецкага жыцьця. Фактычна дзелавы дзень цягнецца амаль круглы суткі. Яшчэ нядаўна Негарэлае было пустым месцам. Драўляны барак служыў вакзалам, мыльняй. Зараз тут вырас сапраўды гарадок. Пабудаваны рад новых дамоў, вялікі вакзал, электрастанцыя.

Тав. Зарэцкі—начальнік станцыі, в гонарам паказвае гэты дасягненьні. З пашырэньнем Негарэльскай электрастанцыі лямпачка ільліча засьвечыць у бліжэйшых вёсках.

Але будоўля на гэтым ня скончыцца. У бліжэйшы час вырасьце новы дом, спецыяльна для пагранічнай пошты. А для абслугоўваньня сьлянаства ў новым сэзоне будзе будавацца пакаўза. Сьляне пагранічных вёсак змогуць прывозіць прадукты для адраўкі іх у любы горад СССР.

— Чыгуначны і пагранічны працаўнікі Негарэлага,—кажа т. Зарэцкі,—часта павінны быць палітыкамі і дыплёматамі. Па таму, як пастаўле-

на работа ў Негарэлым, чужаземцы якія робяць першы крок на саветскую тэрыторыю, судзяць аб парадках Са-вецкага Саюзу.

У будынку вакзалу сканцэнтраваны зараз усе ўстановы станцыі. Вось рэвізійная валя, у якой праводзіцца мытны агляд багажу прыяжджаючых і ад'яжджаючых. Шпарка, па НОТУ, прадуць мытнікі. Агляд працягваецца хвіліны.

Аднаго пасажыра адвалі ў бок. Яго запрашаюць у пакой агента мытніцы. Пры „пасажыры“ глядаць падкладку яго чамадану. Там знаходзяць дзесяткі пачкаў у гузіках і ровнімі дробнымі галятарэйнымі таварамі.

— Я-ж пытаўся ў вас, што правозіце,—кажа агэнт.

Пасажыр хвалюецца: — Гэта я так сабе... Калі не аддасьце тавар, адашлеце мяне назад за граніцу.

Гэткія выпадкі не адзінаковыя ў практыцы работы мытніц.

Некалькі слоў аб бесьперагрузачных аносінах паміж СССР і Польшчай. Карысьць такіх аносін наведзена.

— Аднак,—скардзіцца тав. Зарэцкі,—працаўнікі нашага Наркамгадлу за граніцаю ў гэтым ня лічацца. Яны адраўляюць груза у такіх вагонах, што іх прыходзіцца ператра-жаць і плаціць лішнія накладныя выдаткі.

Станцыя Негарэлага мае вялікія перспектывы для свайго разьвіцьця. Трэба толькі больш увагі зьвярнуць на гэту пагранічную выспу: палепшыць становішча працаўнікоў, даць клуб, упарадкаваць сабёлак

М. КІН.

Як ліквідаваць каапэрацыйныя „хвасты“

Мы не перапавалячым. калі скажам, што зьявы таварнага галаду, якія наглядваюцца ў нас, у значнай ступені ўскладняюцца існуючай дыспрапорцыяй паміж задачамі па абслугоўваньні спажываца і становішчам таварнаправадзячага апарату.

Нашы каапэрацыйныя „хвасты“ маюць, вразумела, розную „прыроду“, але фактару арганізацыйнага парадку сярод іх павінна быць адведзена вусім не апошняе месца. Ужо самая дынаміка дробнай гандлёвай сеткі іраілівае некаторае сьвятло на пахаджэньне нашых „хвастоў“ ля каапэрацыйных крам, прыняўшых ужо бытавы характар.

Прыватны гандаль у мінулым годзе перажыў жорсткую дэпрэсію, якая прывяла да ліквідацыі за адзін толькі год 3.000 прыватных прадпрыемстваў (21 проц. прыватных гандлёвых крам). Каапэрацыйны-ж гандаль за гэты год павялічыў сваю сетку толькі на 200 адзінак, або на 6,5 процантаў. У выніку мы маем агульнае скарачэньне гандлёвай сеткі ў гарадох на 2.100 адзінак і ў вёсцы на 700 адзінак.

Але, калі ліквідаваны прыватны не заменен колькасна (што зьяўляецца не абавязковым), дык магчыма, прабел кампенсуецца разьмерамі і большай прапускной здольнасьцю нова адкрытых каапэрацыйных крам?

На жаль, не.

Аналіз сеткі па асобных разрадах паказвае, што ў той час, як прыватных прадпрыемстваў 2-га разраду за-крылася каля 1.500, каапэрацыйных крам гэтага-ж разраду адкрылася толькі 95, трэцяга разраду аднаведзена толькі 10.

выстарчальнай гандлёвай сеткі. Мясца-ж вусім не зьяўляецца дэфіцытным таварам. Наадварот, загатоўшчыкі скардзяцца на некаторую труднасьць што абыту. Атрымліваецца вусім парадкавальна зьява: труднасьць абыту гуртом і хранічныя чаргі ў раздробным гандлі. Або чаргі па газу ў гарадох і перабоі, якія наглядваюцца ў забеспячэньні ён сяла. І тут справа вядзіцца да „нежаданьня“ каапэрацыі гандляваць такімі „няпрыемнымі“ таварамі, невыстарчальнасьці сеткі, а ў сельскіх мясцовасьцях яшчэ невыстарчальнай ёмістасьці газасваю на чыгуначных станцыях БССР.

Але і ў адносінах „невыстарчальных“ тавараў можна было-б у значнай ступені зьжыць чаргі пры больш правільнай арганізацыі разьмеркаваньня. Нам здаецца, што ня ўсё магчымае зроблена ў гэтых адносінах.

Між тым нашы каапэратары працягваюць тут поўную супакойнасьць. Некаторыя з іх нават прабуюць адмаўляць самае існаваньне „хвастоў“, у крайнім выпадку вйнаваюць у іх спажываць, які, бачыце, „па псыхалёгіі“ сваёй схілен таптацца ў чаргах.

Вельмі часта можна пацупь поўныя самаздавальнасьці заявы нашых каапэратараў аб „поўнай замене прыватніка“. Адгэтуд і вынікае тое сапраўды „гэраічнае“ супраціўленьне ўсякім паціскам на каапэрацыю ў адносінах разьгортваньня сеткі.

Зразумела, адкрыцьцё новых крам у пэўнай меры (але не заўсёды) зьяўляецца з капітальным будаўніцтвам, а значыць каапэрацыйнае сыстэма бедна капіталамі. Усё-ж мы дапусьчаем, што і ў межах існуючых магчымасьцей можна было-б зрабіць больш шмат.

трэсьці становішча.

Між тым кантрольнымі лічбамі на 1928-29 год прадуаджываецца далейшае зьмяншэньне ліку гандлёвых прадпрыемстваў БССР як у гарадзе, так і ў вёсцы і зьяўляецца з гэтым далейшае павялічэньне сярэдняга абслугоўваемага насельніцтва на адну краму.

Калі спажывецкая каапэрацыя сапраўды ня ў стане ўгнацца за прыватнікам, дык трэба прыдзіць да гэтай справы іншыя арганізацыі, у прыватнасьці гандлёвыя працадэ-ктывы. Чаму-б, напрыклад, не з'арганізаваць разьвіцця гандлю месавамі таварамі, прыцягваючы да гэтай справы беспрацоўных, чаму-б не правесці прымацаваньня палітчыкаў да пэўных крам і не паспрабаваць такім чынам ліквідаваць ненапраб-ныя чаргі і папугна праверыць геаграфічнае разьмеркаваньне сеткі? Чаму-б не пашырыць сетку дробных латкоў і ларкоў на рабочых акраінах, хоць-бы ў памяшканьнях, занятых раней прыватным гандлем?

Да гэтага пытаньня павінна быць прыцягнута ўвага ўсёй нашай грамадзкасці. Работу гандлёвага апарату трэба расцэньваць па „хвастох“ ля каапэрацыйных крам, па меры забеспячэньня выстарчальнымі таварамі, па сыстэме арганізацыі разьмеркаваньня дэфіцытных тавараў. Толькі пры завастрэньні ўвагі на ўсё гэтых п'ятаньнях, нам удацца владнаць інэртнасьць і казённыя адносіны, якія існуюць ва многіх нашых каапэрацыйных арганізацыях і калі ня поўнасьцю, дык значна палепшыць аб-слугоўваньне спажывацтва.

ПАВЕДАМЛЕНЬНІ

— КЛЮБ ІМЯ КАРЛА МАРКСА. Сёньня—кіно „Ці сьмеём мы маўчаць?“ Пачатак а 8 і 10 гадзіна ўвечары. Вы-клікаецца і-я група дружнага парадку. А 7 гадзіна ўвечары—заяткі гуртка 130.

А 10 гадзіна—заяткі спартыўнага гуртка.

Заўтра, а 7 гадзіна ўвечары—заяткі гуртка па вывучэньні аўстрэйскай мовы.

— Сёньня, а 7-ай гадзіна ўвечары, у маёй вадзі клубу К. Маркса—агульны сход Менскай філіі Белар. Асац. Пра-лет. Пісьменьнікаў.

На парадку дня:

1. Вынікі вэсуду і чарговыя задачы.
2. Рыхавы бюро філіі.

Прысутнасьць сяброў асацыяцыі аб-авязкова. Уваход вольны.

Радые-перадача

Пятніца, 14 сьнежня

6.00—6.25—Гутарка ад ВОФКБ — „Зімонія віды спорту“.

6.25—6.50—Першы левачы з цыкля „Гігіена працы“.

6.50—7.15—Музычны адчынавак.

7.20—Перадача праграмы.

7.25—8.10—Беларуская радые-газета.

8.10—8.40—Лекцыя з гісторыка-рэвалюцыйнага цыкля „Фраваўскі тым рабочага руху“—т. Сэрбанта.

9.00—Трансьляцыя канцэрту „Музыка і быт“ з Масквы.

Субота, 15 сьнежня

5.00—5.55—Дапачы час.

6.00—6.30—„Беларускі п'яніэр“ на радые.

6.30—6.55—Гутарка з сьлязамі.

6.55—7.20—Дзенька.

7.20—Перадача праграмы.

7.25—8.10—Беларуская радые-газета.

8.20—10.00—Канцэрт.

Нядзеля, 16 сьнежня

голькі 98, трэціга разраду адпаведна—мінус 1.500 і плюс 184 і т. д. Гэта дынаміка сеткі характэрна як для года, так і для вёскі, прычым у апошнім на адну гандлёвую адзінку прыпадае радыус у 31,7 кв. клм. з насельніцтвам у 1.149 душ.

Гэта неадпаведнасць паміж тэмпамі ліквідацыі прыватнага гандлю і разгортвання кааперацыйнага ўскладнення яшчэ існуючым геаграфічным раэмеркаваннем гандлёвае сеткі. Так у гарадох кааперацыйная гандлёвая сетка канцэнтравана на 70 проц. у цэнтры і на рынку, тады як ліквідаваны прыватныя прадпрыемствы ў значнай сваёй частцы былі раскіданы па акраінах.

Чым можна тлумачыць чаргі, напрыклад, па мяса, калі не адеўтнасць

што і ў межах існуючых мясцаў ліквідацыі можна было і треба было шмат чаго арабіць для абмяжвання востраўнага спажываўца.

Л. Р.—

Ці будучь галёшы?

За апошні час менскае насельніцтва адчувае недахоп у галёшах. Крамы Менскараёну і інш. ня могуць пуннасьцю здаволіць запатрабаваньне на галёшы.

Наш супрацоўнік меў па гэтым пытаньні гутарку з загадчыкам вытворчага аддзела Гумтрэсту тав. Мікушвічам, які паведаміў наступнае:

На лістапад месяц Гумтрэст павінен быў атрымаць 10.000 пар галёш, якія Наркамгандаль меўся разьмеркаваць паміж кааперацыйнымі і інш. розных разьмераў.

гандлёвымі арганізацыямі.

Але ў зьвязку з недавыпрацоўкай павялічанай нормы заводамі Гумтрэсту, а таксама ў зьвязку з забесьпячэньнем галёшамі ў першую чаргу па генэральных дагаварах, заваз менскага аддзельнага Гумтрэсту на лістапад быў ануляваны. Гэтае становішча і выклікала пэўны недахоп у галёшах.

Недахоп ў галёшах аднак будзе ліквідаваны з наступленьнем вызначаных нам на сьнежань 6.000 пар галёш разьмераў.

Вярхоўны суд БССР сьсаваў прыгавор Аршанскага акруговага суду па справе старшыні Зубоўскага сельсавету Н. Лашчаноўскага.

Лашчаноўскі меў сувязь з мясцовымі кулакамі. Аднаму з іх А. Жванскаму, ён выдаў справку аб тым, што быццам апошні зьяўляецца бедняком і мае ўсяго 1 з пал. дзесяціны зямлі. Жванскі прадставіў гэтую справку ў с.-г. акадэмію і быў залічаны студэнтам.

Аршанскі акруговы суд прыгаварыў Лашчаноўскага да 8 месяцаў зьявольнасьці.

Вярхоўны суд гэты прыгавар скасаваў з прычыны неадпаведнасьці яго зробленаму злучыству і вынес рашэньне аб прызначэньні да адказнасьці ня толькі Лашчаноўскага, але і Жванскага.

Прыехаўшы ў Менск дырэктар беларускага яўрэйскага дзяржаўнага тэатру т. Рубінштэйн паведаміў наступнае:

— Ремонт будынку тэатру ў Віцебску вядзецца інтэнсыўным тэмпам. Да 22 сьнежня ремонт будзе скончаны.

Тэатр зараз працуе над п'есай «Гопля, мы жывем» — Толлера, якая будзе пастаўлена 8-10 студзеня. Адначасова пачата работа над п'есай Бергельсона «Лухі». Для пастаноўкі ў гэтым-жа сэзоне рых-

туецца п'еса на тэму «Імпэрыялізм і ваенная небясьпека». П'есу піша маскоўскі яўрэйскі пісьменьнік Годзінер пры дапамозе рэжысэра яўрэйскага тэатру—Літвінава.

Пры тэатры ўтворана спецыяльная рэпэртuarная камісія. Да абгаварэньня тэатральных плянаў будучь прыгнуты шырокія масы працоўных. Узбуджана хадайніцтва пераад Наркамасьветы аб утварэньні пры яўрэйскім тэатры студыі для падрыхтоўкі акторскай зьмены.

Я. Бар—скі.

Нядзеля, 16 сьнежня

10.00—10.25—Агтаралігіяна гутарка.

10.25—11.10—Сілянская газета „Беларуская Вёска“ па рад. 6.

11.10—12.10—Сілянскі канцэрт.

12.10—12.40—Сьпяваюць разам з намі.

1.00—1.55—10-я лекцыя па вывучэньні мовы эспэранто.

6.00—6.25—Даклад.

6.25—7.10—Радыёмастар а адказах на тэхнічны запытальні.

7.10—8.40—Літаратурыш музычны журнал.

8.50—11.00—Канцэрт.

Адказы рэдактар ЯН. АСЬМОУ.

С. Е. Н. Ъ. Н. Я. У ТЭАТРАХ, КІНО

БЕЛДЗЯРЖТЭАТР

ЧАЦЬВЕР, 13 СЬНЕЖНЯ, для саюзу ПРАЦАСЬВЕГІ

ЗАПЯЮЦЬ ВЕРАЦЁНЫ

Пачатак роўна а 8-й гадзіне ўвечары.

КІНО-ТЭАТР

Культура

КІНО

Чырвоная Зорка

КІНО

Інтэрнацыянал

1-шы дзень кіно-тэатр

Юны п'янар

КІНО

Спартак

БАЯВІК СЭЗОНУ 1928/29 г.

Э Л І С О

НЯМЕЦКАЯ МАСТАЦК. ПАСТАНОУКА „ІЛОНА“ мастацкая драма ў 8 част. У галоўн. ролі ЛІЯ-дэ-ПУЦІ.

ЗВЫШ ПРАГРАМЫ 2 тыдзень гастролі вядомага сатырыка СЯРГЕЯ ВРОНСКАГА.

ВЫКЛЮЧНАЯ НЯМЕЦКАЯ ПАСТАНОУКА

ЖОНКА САБЕІДА у 7-мі частках. (ПРЫНЦ ПА МІЛАСЬЦІ БАЙКІ).

ГІСТАРЫЧНЫ ФІЛЬМ

Канец дынастыі Раманавых

Звыш праграмы—культурфільм «Волхаўбуд».

Звыш праграмы гастролі фэлетаніста-сатырыка Грыгорыя Рагожына

НАМУС (Чесць) драма ў 8 ч.

НА 1929 ГОД ПАПІШЭЦЕСЯ НА СТАРЭЙШУЮ Ў БЕЛАРУСІ (VII год выданьня) ШТОДЗЕННУЮ ЦЭНТРАЛЬНУЮ ГАЗЭТУ НА 1929 ГОД

ЗВЯЗДА

Орган ЦК КП(б) Беларусі і Мен. АК КП(б)Б

ЗВЯЗДА дае сваім падпісчыкам дадаткі на льготных умовах

Часопісь „Большавік Беларусі“ Падпісаная На 1 мес. толькі 20 к. замест звычайнай цаны 35 кап.

УМОВЫ ПАДПІСКІ:

На газэту „ЗВЯЗДА“	На год	На 9 мес.	На 6 мес.	На 3 мес.	На 1 мес.
9 р. 75 к.	7 р. 50 к.	5 р. —	2 р. 60 к.	—	90 к.
3 дадаткам часопісі „Больш. Белар.“	12 р. 15 к.	9 р. 30 к.	6 р. 20 к.	3 р. 20 к.	1 р. 10 к.

Для падпісчыкаў „ЗВЯЗДЫ“ ПАПІСНАЯ ПЛАТА НА ЧАСОПІСЬ

Стонек на 1 мес.—25 к. (замест 40 кап.).

Ка тэраў газэты „ЗВЯЗДА“ прымаецца падпіска на часопісь **ПОЛЬМЯ**

ПАДПІСНАЯ ЦАНА: На 1 г.—12 р., на 6 м.—6 р. 50 к. на 3 м.—3 р. 25 к.

КОНЦЕНТРИРОВАННЫЙ СТИРАЛЬНЫЙ МЫЛЬНЫЙ ПОРОШОК ЭКОНОМИЯ

ЗАМЕЧАЕТ МЫЛО. ШЕЛОК.

ОБЛЕГЧАЕТ ТРУД, УЛУЧШАЕТ СТИРКУ

— И —

ЭКОНОМИТ ВРЕМЯ И ДЕНЬГИ

СТИРАЛЬНЫЙ МЫЛЬНЫЙ ПОРОШОК „ЭКОНОМИЯ“

МАСЛОЖИРСИНДИКАТ ПРЕДСТАВИТЕЛЬСТВО ПО БССР МИНСК, Коммунистическая, 4. Тел. 1150

Згубленыя і ўкрадзеныя дакуманты лічыць несапраўднымі

Пая. кв. № 905 Руж'ова С., выд. Старадароскім спажывецкім таварыствам. 206

Вучыцка-конская кніжка Рудзевкава А. А., выд. Лукаўскім ваенназдаем. 207

Паштарт. № 273 Дур'э Э. С., выд. Лельскім РВК. 208

Пасьведч. № 81 аб няпрыгоднасьці да вайскавай службы Гарбала М. Г., выданы Слуцкай прыймовай камісіяй 209

Паштарт Белякова А., выд. Чавускім РВК. 210

Чырвоны кв. Сялянка І. А., выд 86 стр. пазком 29 див. 211

Кандыдацкая картка Перазыгінай Г. Е. выд. Іванова-Вазьнесенскім Губкомам за № 9114. 212

Вайск. кн. Цітаўла В. А. 213

Цэнскі білет № 1613 Удалога Д. П., выд. Калінінскім аддзельным саюзу працасьветы. 214

Пашт. № 92 Фрыдланд С., выд. Сьмільавіцкай райміліцыяй. 215

Цэнская кніжка № 235 Карасьцезова Г. Н., выд. Лельскім спажывецкім т-вам. 216

Цэнская кніжка № 4626 Ніколаева У. М., выд. Смалявіцкім райкомам саюзу рабземлос. 217

Газета „Звезда“

з дадаткам часопісі „Большавік Беларусі“

на месяц **1 р. 10 к.**

У выпадку неакуратнай дастаўкі ГАЗЭТЫ званецце па 2-49 тэлефону

ПРЫБЛУДЗІЎСЯ КАНЬ (жарабіца)

масьць ГНЯДАЯ, на ілбе **ЗОРКА**

Адрас: Калодзічынскі с.-с., Астравшчэна-Гарадзецкі р. Менск. акурці, хутар Іліана Калода. Захару Вішняву МАКЕЎЧЫКУ

ЗУБНАЯ ПАСТА

КМОДОЛТ

АКО

ЛАБОРАТОРИЯ КООПЕРАТИВА „Гален-Москва“

Москва, ул. ГЕРЦЕНА, №5/5

ОТД. 10

ЦЕНА ТУБЫ 45 КОП.

„ЗВЯЗДА“ —

сродка камуністэчнае асьветы, зеніцкага выхаваньня, палітычнага арганізатар і прапагандыста.

Нельга зразумець, як член партыі будзе выконваць партыйныя абавязкі, калі ён не чытае свайго „ЗВЯЗДУ“.

(3 ліста ЦК КП(б)Б).

ПАДПІСКА ПРЫМАЕЦЦА:

У Менску: Галоўнай канторай газэты „ЗВЯЗДА“, — Савокіяз, 63, 3-ці паверх—штодзень ад 9—5 гадз., уоўнаважымі галоўнай канторы „Звядзі“.

У правінцы: Усім аддзельнымі Беларуска-дзяржаўнага аддзельнага „Ізвестыя“ і „Правда“, кібскамі кантрагентства друку і ўсімі паштова-тэлеграфнымі канторамі.

Эдавайце ПАДПІСКУ НА 1929 год. сваячасова!

Памятайце, што сваячасовая падпіска гарантуе акуратную дастаўку.

„ЗВЯЗДА“ —

спадарожнік кожнага партыйнага і актывістага беспартыйнага.

Камуністы на тэрыторыі Беларусі ня могуць абыйсьціся без „ЗВЯЗДЫ“.